БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

№ 156
15 СЕНТЯБРЬ
ЧОРШАНБА
1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

Пахта йиғим-терими даврида сиёсий агитация ишларини кучайтириб юборайлик

Колхоз ва совхозларимиз далаларида ижодий меҳнат қайнамоқда. Колхозчилар, механизаторлар, совхоз ишчилари самарали меҳнат туфайли етиштирилган мўл ҳосилни йиғиб-териб олиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Улар республикамиз шонли юбилейи шарафига социалистик мусобақани янада қизитиб, ўз устларига оширилган мажбуриятлар олмоқдалар.

Пахтакорлар, МТС механизаторлари партиямиз Марказий Комитети Пленумлари қарорларидан илҳомланиб пахта йиғим-теримини ўз вақтида, сифатли қилиб ўтказиш, мамлакатга 3 миллион тонна пахта етказиб бериш, шу блан бирга пахтачиликни янада юксалтириш учун курашмоқдалар. Областимиз пахтакорлари Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 37 йиллигига қадар пахта тайёрлаш давлат планини бажариш, бу йил давлатга 500 минг тонна пахта топшириш учун меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети «Ўзбекистон ССР колхозларида ва совхозларида 1954 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлаш тўғрисида» деб чиқарган қарорида областимиз пахтакорлари олдида турган конкрет вазифалар кўрсатилган. Қарорда область пахтакорлари 10 октябрьгача йиллик планнинг 45 проценти миқдорида, я'ни 225 минг тонна пахта топшириш белгиланган.

Партия ва ҳукуматимиз томонидан қўйилган хўжалик-сиёсий аҳамиятга эга бўлган бу вазифани бажаришда оммавий-агитация ишларини кенг йўлга қўйиб юбориш муҳим аҳамиятга эгадир. Оммавий агитация ишларини КПСС Марказий Комитети Пленумлари қарорлари асосида уюштириш зарур. Пахта йиғим-терими даврида колхозчилар, механизаторлар, совхоз ишчилари ва барча меҳнаткашларни пахта ҳосилини сра нобуд қилмай, қисқа муддатларда йиғиб-териб олишга сафарбар этиш керак.

Қишлоқ меҳнаткашлари орасида ўтказилаётган оммавий-сиёсий ишларда асосий э'тиборни қишлоқ хўжалигини, айниқса пахтачиликни кескин равишда юксалтиришга қаратиш керак. Ҳосилни ўз вақтида ва сра нобуд қилмай йиғиб-териб олиш жуда муҳим аҳамиятга эга эканлигини колхозчиларга, МТС ва совхоз ишчиларига тушунтириб бериш зарур. Партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари пахта йиғим-терими даврида пахтакорлар учун нормал шароит яратиб беришлари зарур. Шунга эришмоқ кераккки, дала шийпонларида радио установкалар ўрнатилсин, улар журналлар, адабиётлар ва кўргазмали агитация воситалари блан мунтазам та'минлансин, жанговар варақалар ва деворий газеталар ўз вақтида чиқариб турилсин. Оммавий-сиёсий ишлар бевосита ишлабчиқариш жойларида ўтказилиши керак. Ҳозир агитаторларнинг ўрни пахта йиғим-теримининг қизиб кетган жойида: дала шийпонларида, трактор, далачилик ва транспорт бригадаларида, тайёрлаш пунктларидадир.

Шуни асло унутмаслик керакки, пухта ва та'сирли қилиб ўтказилган агитациягина колхозчиларнинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини оширади. Партия ташкилотлари оммавий агитация ишларини шундай йўлга қўйишлари керакки, натижада ҳарбир колхозчи ва совхоз ишчиси, ҳарбир механизатор ва мутахассис ўз меҳнатини, ўзи бажараётган ишини бутун халқимиз партия раҳбарлигида амалга ошираётган буюк ишнинг зарур бир қисми деб ҳис қилсин. Бунинг учун агитаторларимиз ўз ишларини ҳаёт блан, районлар, колхозлар, МТС ва совхозлар олдида турган конкрет хўжалик вазифалар блан чамбар-час боғланган олда олиб борсинлар. Агитаторлар звено, бригада, колхоз ҳаётидан олинган ёрқин фактлардан кенг фойдаланишлари ва шу йўл блан пахтакорларимизни янгидан-янги меҳнат зафарларига илҳомлантиришлари зарур.

Ўнмингкилограммчилар ва ўнбешмингкилограммчилар ҳаракатини авж олдириб юборишда, ҳарбир пахта териш машинаси блан мавсумда 70—80 тоннадан ва ундан ортдириб пахта териш ҳаракатини кенгайтириб юборишда, меҳнат интизомини янада мустаҳкамлашда партия ташкилотларига яқиндан ёрдам бериш агитаторларимизнинг шу кунлардаги энг муҳим ва шарафли вазифасидир.

Оммавий-агитациянинг бевосита агитаторлар иштирокида ўтказиладиган шаклидан бошқа яна кўп турлари ҳам борки, улардан ҳам кенг суратда фойдаланиш партия ташкилотларимиз олдида турган муҳим вазифадир. Областимиздаги кўпгина партия ташкилотлари оммавий-агитация соҳасида бой тажриба тўплаб, бу ишнинг барча формаларидан кенг фойдаланиб, ҳозирги кунларда ҳам яхши иш олиб бормоқдалар. Ховос районидаги Карл Маркс номли, Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон», Ўртасарой районидаги «Полярная Звезда», Мирзачўл районидаги «Октябрь» колхозларининг партия ташкилотлари ана шулар жумласидандир. Бу колхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари йиғим-терим даврида ўтказиладиган оммавий-агитация ишларининг планини тузиб олганлар. Партия ташкилотлари агитаторлар коллективини қишлоқ интеллигенцияси ҳисобидан анча кенгайтириб, кўпгина доклад ва суҳбатлар тематикасини ишлаб чиққанлар. Теримчилар учун колхоз бадиий ҳаваскорларининг концертларини ташкил қилиш, коллектив равишда кинoларга бориш каби бирқанча конкрет тадбирлар планлаштирилган.

Ўртачирчиқ районидаги Калинин номли колхоз партия ташкилоти колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш, илғор теримчиларнинг иш тажрибаларини оммалаштиришга жиддий э'тибор бермоқда. Ҳарбир бригадада кўп йиллик тажрибага эга бўлган, олий ва ўрта ма'лумотли агитаторлар оммавий иш олиб бормоқдалар. Бу агитаторлар партия ташкилоти томонидан тузилган план асосида колхозчилар ўртасида турли темаларда суҳбатлар ўтказмоқдалар, илғорларнинг иш тажрибаларини сўзлаб бермоқдалар.

Броқ, ҳосилни ўз вақтида йиғиб-териб олишдек муҳим сиёсий ва давлат аҳамиятига эга бўлган вазифа амалга оширилаётган ҳозирги даврда колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни яхши йўлга қўймаган, агитациянинг зўр та'сир кучига тўғри баҳо бермаётган партия ташкилотлари ҳам йўқ эмас. Ўртасарой ва Оққўрғон районларидаги бирқанча колхозларда, Мирзачўл районидаги МТСларда оммавий-агитациянинг ҳозирги қўйилиши талабга жавоб бермайди.

Оққўрғон район Алимкент қишлоқ советидаги Тельман номли колхоз партия ташкилоти колхозчилар орасида оммавий-агитация ишлари олиб бориш, социалистик мусобақа илғорларининг иш тажрибасини оммалаштириш каби масалаларга аҳамият бермаётир. Колхозда шу вақтгача ҳатто кутубхона ҳам ташкил қилинмаган. Маданий-оқартув ва бошқа барча оммавий тадбирлар учун ҳар йили колхоз правлениеси томонидан ажратилаётган маблағлар бутунлай бошқа эҳтиёжларга сарфланмоқда.

Оммавий-агитация ишларидаги бу барча камчиликлар қисқа вақт ичида тугатилиши зарур.

Район партия комитетлари, колхоз, совхоз ва МТСларнинг партия ташкилотлари агитация ишларининг мазмуни блан узлуксиз равишда яқиндан туриб қизиқишлари, йўл қўйилаётган камчиликларни тезда тугатишлари, агитация ишидаги илғор тажрибани кенг оммалаштиришлари, агитатор кадрларни зўр э'тибор блан тарбиялашлари, уларга ҳартарафлама амалий ёрдам бериб туришлари керак. Шунга эришайликки, барча колхозчилар, совхоз ишчилари, механизаторлар ва қишлоқ хўжалик мутахассислари пахтачиликни юксалтириш йўлидаги умумхалқ ҳаракатида актив қатнашсинлар.

Партия ташкилотлари сиёсий агитация ишларини асосий вазифага—пахта тайёрлаш давлат планини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллигигача бажаришга ҳамда республикамиз шонли 30 йиллик юбилейини муносиб равишда кутиб олишга бўйсундиришлари керак.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЕРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА 1954 ЙИЛ 14 СЕНТЯБРЬГАЧА БЎЛГАН

МА'ЛУМОТ

(процент ҳисоби блан)

Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан	Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
Гулистон	0,91	7,35	Оққўрғон	0,54	3,46
Мирзачўл	0,93	6,45	Бўка	0,61	3,.27
Сирдар'ё	0,86	6,01	Ўртачирчиқ	0,54	3,07
Верхне-волинск	0,70	5,06	Ўртасарой	0,47	2,63
Калинин	0,70	4,94	Октябрь	0,43	2,49
Пискент	0,56	4,80	Оржоникидзе	0,50	2,43
Чиноз	0,53	4,27	Оҳангарон	0,36	2,42
Юқоричирчиқ	0,69	4,10	Янгийўл	0,39	1,71
Ховос	0,40	4,10	Қуйичирчиқ	0,27	1,44
Бекобод	0,66	4,09	Паркент	0,08	0,33

ОБЛАСТЬ КОЛХОЗЛАРИДА ҒЎЗА БАРГИНИ СУН'ИЙ РАВИШДА ТЎКИШ ЮЗАСИДАН 1954 ЙИЛ 14 СЕНТЯБРЬГАЧА БЎЛГАН

МА'ЛУМОТ

(Процент ҳисоби блан)

Районларнинг номи	Планнинг бажарилиши (процент ҳисоби блан)	Районларнинг номи	Планнинг бажарилиши (процент ҳисоби блан)
Оққўрғон	51,1	Октябрь	33,0
Оҳангарон	1,2	Паркент	—
Бекобод	23,8	Пискент	36,6
Бўка	55,6	Сирдар'ё	60,9
Верхне-волинск	44,9	Ўртачирчиқ	56,4
Юқоричирчиқ	6,0	Ўртасарой	36,2
Мирзачўл	51,1	Ховос	32,1
Гулистон	43,1	Чиноз	54,5
Оржоникидзе	3,1	Янгийўл	19,6

УЛУҒ ЛАТИШ ШОИРИ ЯН РАЙНИСНИНГ ХОТИРАСИ

Москвада тантанали мажлис

Мамлакатимиз меҳнаткашлари, кўпмиллатли бутун совет адабиёти улуғ латиш шоири, социализм тантанаси учун мардона курашчи, халқлар дўстлиги ва қардошлигининг куйчиси Ян Райнис вафот этган куннинг 25 йиллигини нишонладилар. 12 сентябрьда Москвада, Союзлар Уйининг Колонна залида унинг хотирасига бағишланган тантанали мажлис бўлди.

Мажлисни Сталин мукофоти лауреати шоир Н. Асеев очди. Сталин мукофоти лауреати, латиш ёзувчиси Ф. Рокпелнис Ян Райниснинг ҳаёти ва ижоди тўғрисида доклад қилди.

— Райниснинг ижоди, — деди у, — бутун латиш адабиётининг ривожланиши тарихида ғоят катта роль ўйнади. Курашга отланган Латвия пролетариатининг овози биринчи марта унинг поэзиясида баралла жаранглади. «Менинг поэзиям пролетариат учун ёзилган ва унинг вазифаси — пролетариатни ма'навий жиҳатдан қуроллантириш ва улуғ зафарларга илҳомлантиришдан иборатдир», — деб ёзган эди Райнис.

Латиш халқининг улуғ фарзанди оташин ватанпарвар Ян Райнис — гениал шоир ва драматург, жаҳон адабиёти йирик асарларининг ажойиб таржимони, талантли публицист, ўткир сатирик, ҳозирги замон латиш адабий тилини яратувчи, революционер ва жамоат арбоби эди.

Шоирнинг ўлмас ижоди — ше'рлари, драмалари ва публицистик асарлари ўнларча катта-катта томларни ташкил этади.

— Райниснинг номини, — деди сўзининг охирида докладчи, — ҳозирги вақтда Совет Иттифоқи, халқ демократияси мамлакатлари ва улуғ Хитой халқлари яхши биладилар ва унинг асарларини севиб ўқимоқдалар. Шоирнинг асарлари мамлакатимизда ўттиздан кўпроқ тилда нашр этилган. Унинг «Эсиб кел, шабада!» номли ажойиб пьесаси ўнларча театрларда қўйилмоқда.

Докладдан кейин концерт бўлди. Концертда Бутуниттифоқ радиосининг катта симфоник оркестри, Латвия ва Москва театрларининг артистлари қатнашдилар. (ТАСС).

Латиш халқи Ян Райнис вафот этган куннинг 25 йиллигини нишонламоқда

РИГА, 12 сентябрь. (ТАСС). Бугун Ригада латиш халқ шоири Ян Райнис хотирасига бағишланган кеча бўлиб ўтди. Давлат опера ва балет театрида ишлабчиқариш илғорлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, фан, маданият, адабиёт ва сан'ат арбоблари тўпландилар.

Саҳна тўрига тортилган қизил алвон устига Ян Райниснинг каттакон портрети қўйилган, портретнинг икки томонида: 1865—1929 деган катта рақамлар шоирнинг туғилган ва вафот этган вақтини кўрсатади. «Латишлар кучли шоир — Райнисни яратдилар» (М. Горький) деган сўзлар рус ва латиш тилларида ёзиб қўйилган.

Президиумда — Латвия КП Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Я. Э. Калнберзин, Латвия ССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ В. Т. Лацис, республика Олий Совети Президиумининг раиси ўртоқ К. М. Озолинь, Латвия КП МК секретарьлари В. К. Круминьш, Н. Я. Биссенек ўртоқлар, ишлабчиқариш новаторлари, фан, адабиёт ва сан'ат арбоблари бор эди.

Кечани Латвия ССР Министрлар Советининг раиси В. Т. Лацис очди.

Латвия ССР Маданият министрининг ўринбосари В. К. Калпиньш «Райнис — улуғ революцион шоир ва курашчи» деган темада доклад қилди. У Райниснинг ижоди латиш халқи тилининг, адабиётининг, сан'ати ва маданиятининг ривожланишида бутун бир даврни нишонлайди, деб та'кидлади. Ҳозирги замон латиш адабий тилини яратган Райниснинг асарлари революцион руҳ блан ва ўз мазмуни ҳамда юксак бадиий шакли блан кенг халқ оммасига боп ва тушинарли бўлган чуқур лирика блан суғорилган. Райниснинг жанговар, эркесварлик руҳидаги поэзияси меҳнаткашларни халқлар дўстлиги ва қардошлиги руҳида тарбиялайди, тинч ижодий меҳнатни куйлайди.

Докладчи Райнис ва унинг адабий мероси латиш поэзияси ва драматургияси тарихида ғоят катта роль ўйнаганлигини ҳамда улуғ шоирнинг асарларини Совет Латвиясида, қардош республикалардаги, халқ демократияси мамлакатлари ва Хитойдаги меҳнаткашлар оммаси жуда севиб ўқиётганлигини та'кидлайди.

Докладдан кейин Латвия пойтахтининг энг яхши артистларининг иштироки блан катта концерт берилди.

Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллиги шарафига

9 ойлик план бажарилди

Бекобод цемент заводи механика цехининг коллективи республикамиз 30 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, 9 ойлик ишлабчиқариш планини муддатидан олдин 5 сентябрьда бажарди.

Цехнинг А. Дранников, Рустамов каби илғор ишчилари кундалик ишлаб чиқариш топшириғини 2—3 ҳисса бажариб, мусобақада олдинда бормоқдалар. Улар бу ютуқларга меҳнатни яхши ташкил этганликлари туфайли, ишлабчиқаришда илғор методларни ижодий қўлланиш натижасида эришмоқдалар.

Цехнинг илғор токари ўртоқ Калинов ўз тажрибасини ёш ишчиларга ўргатиш блан бирга 1954 йил учун белгиланган ишлабчиқариш программасини 1 сентябрьдаёқ бажариб ҳозир 1955 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқараётир.

Цех коллективи эришилган муваффақиятларни юбилейолди социалистик мусобақасини янада кенгайтириб, кўплаб а'ло сифатли маҳсулот ишлабчиқариш блан мустаҳкамлаш учун курашмоқда.

Х. КАРИМЖОНОВ.

Оржоникидзе районидаги Маленков номли колхоз а'зоси ўртоқ С. Қурбонова кунига 100 — 120 килограммдан пахта тераётир. **Суратда:** ўртоқ С. Қурбонова пахта термоқда.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Пландан ташқари 196 минг сўмлик маҳсулот

Тошкент қишлоқ район саноат комбинатининг меҳнатсевар ишчилари ишлабчиқаришда юксак натижаларга эришмоқдалар. Улар саккиз ойлик ишлаб чиқариш давлат топшириғини ҳамма кўрсаткичлар бўйича муддатидан илгари бажардилар ва пландан ташқари 196 минг 200 сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар.

Комбинатнинг ғишт заводи саккиз ойлик планни 130 процентга етказиб бажарди. Шунингдек ганч заводи ишчилари ҳам завод йиллик планида кўрсатилган 300 тонна маҳсулот ўрнига 420 тонна маҳсулот ишлаб чиқариб, мусобақада олдинда бормоқдалар.

Комбинатнинг Солибоев, Ғаниев, Будня, Раҳимжонов, Фаттоҳов, Тожибоева, Богатова каби ўнлаб илғор ишчилари кунлик топшириқни 2—3 ҳисса ортиғи блан бажариб бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Комбинат коллективи Республикамиз 30 йиллик тўйига, йиллик пландан ташқари 500 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун астойдил меҳнат қилмоқда.

Х. ЖАЛИЛОВ.

Юбилей шарафига

Тошкентдаги «Ўзбекрасмасло» трестининг механика заводи шу трестга қарашли корхоналарнинг энг илғорларидан биридир. Завод коллективи ички имкониятлардан кенг фойдаланиб, ҳафталик ва ойлик топшириқларни доимо ортиғи блан бажариб келмоқда.

Яқинда корхона ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимларининг умумий йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда завод коллективи яқинлашиб келаётган Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллиги ва Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 37 йиллигини ишлабчиқаришда муносиб меҳнат совғалари блан кутиб олиш учун бошланган умумхалқ мусобақасига қўшилиб, ўз зиммасига янги оширилган мажбурият олди.

Шу кунларда заводдаги цех, участка ва ишчилар ўртасида олинган мажбуриятни ҳамда йиллик давлат топшириғини муддатидан илгари бажариш ва йил охиригача пландан ташқари кўп миқдорда маҳсулот ишлаб чиқариш учун бошланган социалистик мусобақа тобора кенг қулоч ёймоқда. Айниқса қуюв цехининг ишчилари меҳнат унумини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, хомаш'ё ҳамда ёрдамчи материалларни тежабтергаб сарфлаш ва шу асосда давлатнинг кўплаб маблағини иқтисод қилишда яхши натижаларга эришмоқдалар. Цехнинг илғор ишчиларидан Ражабов, Абубакиров, Смирнов каби ўртоқлар кундалик смена топшириғини доимо 150 — 200 процентдан бажариб келмоқдалар.

Қуюв цехининг коллективи блан мусобақалашаётган механика цехининг а'золари ҳам қуючилардан орқада қолмаётирлар. Ташаббускор коллектив прогрессив иш методларини қўлланиб, юқори кўрсаткичларга эришмоқда. Донгдор токарьлардан Байроқдоров, Лившиц, Нажимов ва бошқа ўртоқлар кундалик нормаларини икки ҳиссадан бажариб, бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Н. ЗОКИРОВ.

Шахтёрлар тўғрисида ғамхўрлик

Оҳангарон шахтерларининг меҳнат шароити йилдан-йилга яхшиланиб бормоқда. Улар кучли бульдозер, электровоз, транспортер ва компрессорлардан унумли фойдаланиб кўмир қазиш сур'атини ошираётирлар. Шу кунларда бир сутка ичида қазиб чиқарилаётган кўмир ўтган йилнинг худди шу даврига қараганда 9,3 процент кўпайди.

Шахтерлар соғлиғини соқлашга ҳам катта э'тибор берилаётир. Бу йил 350 дан ортиқ киши ўзининг меҳнат отпускасини Кавказ, Қрим, Москва ва Ўрта Осиё санаторияларида ҳамда дам олиш уйларида ўтказди. Шахтёрлардан Ҳайдар Норбоев, Жаббор Мансуров Сочидаги санаторияда бўлдилар.

Ишчиларнинг меҳнатини муҳофаза қилиш ва техника ҳавфсизлигини яхшилашга ҳам катта аҳамият берилмоқда. Яқинда шахта ичига қўшимча равишда яна иккита вентилятор ҳамда лампалар ўрнатилди.

Шунингдек механикалаштирилган кирювадиган корхона очилди.

Булардан ташқари, барча кўмир корхоналари ҳузурида дам олиш учун алоҳида хоналар, душлар ташкил этилди, медицина пунктлари мунтазам ишлаб турипти. Шахтерларнинг турмуш шароитларини янада яхшилаш учун 670 минг сўм маблағ ажратилди.

Ф. ПЕТРОВ.

АҲОЛИ УЧУН МЕВА ВА САБЗАВОТЛАР

Оржоникидзе районидаги «Ленинград», Ленин номли, Пушкин номли колхозлар шаҳар меҳнаткашлари учун тобора кўпроқ сабзавот, мева ва картошка етказиб бермоқдалар. Ҳозирча аҳолига 800 центнердан кўпроқ картошка, 300 центнерга яқин пиёз, кўп миқдорда помидор, бодринг, карам сотилди.

Шаҳар савдо ташкилотлари Тошкент областининг Қорасув ва Оржоникидзе районларидаги, шунингдек Жанубий Қозоғистон областининг Бустандиқ районидаги колхозлар блан қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш тўғрисида шартнома туздилар. Картошка ва сабзавотларни ташиб келиш учун махсус транспорт ажратилган, қишки омборлар қурилган. Шаҳарда катта колхоз бозори, савдо павильонлари қурилиб бўлаётир. (ЎзТАГ).

РЕСПУБЛИКА ПАХТАКОРЛАРИ УЧУН

Чирчиқ химиклари ва машинасозлари республикамиз пахтакорлари учун кўплаб минерал ўғит ва қишлоқ хўжалик машиналари етказиб бермоқдалар. «Чирчиксельмаш» заводининг коллективи бу соҳада айниқса кўп ишлар қилмоқда. Заводда кейинги вақт ичида янги машиналар ишлаб чиқариш ўзлаштирилаётир.

Яқинда завод ишчилари «СКН—2,8» маркали кўрак теручи машина ишлаб чиқаришни ўзлаштирдилар. Машина 40 кишининг хизматини бажаради. Заводда сушилкаларга керакли детальлар ишлабчиқариш иши ҳам муваффақият блан бажарилмоқда.

«Средазхиммаш» заводи сентябрь ойининг биринчи ярмида Ўзбекистоннинг кўпчилик колхозларидаги сушилкалар учун 500 дан ортиқ ҳар хил комплект детальлар юборди.

Л. ШАМС.

МЕҲНАТ УНУМИ ОШМОҚДА

Йўллар министрлигига қарашли машинасозлик заводининг коллективи йил бошидан бери ойлик топшириқни систематик равишда ошириб бажариб келмоқда. Заводнинг меҳнатсевар ишчилари ва инженер-техник ходимлари Ўзбекистон ССРнинг шонли юбилейи шарафига бошланган умумхалқ мусобақасига қўшилиб, ишлабчиқаришда юксак кўрсаткичларга эришмоқдалар.

Завод ишчилари меҳнат унумини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш учун барча тадбирни амалга ошириш натижасида август ойи программасини муддатидан 10 кун олдин бажардилар. Шу ой ичида меҳнат унуми 7,9 процент ошди, маҳсулот таннархи эса 1953 йил август ойидагига нисбатан 12,6 процент камайди, натижада давлатнинг 35000 сўм маблағи тежалди.

Заводда илғор иш методларини ва рационализаторлик таклифларини ишлабчиқаришда кенг қўлланиш орқали 8 ой мобайнида давлатга бирнеча юз минг сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб берилди, 146 минг 975 сўм тежалди.

Кўпдан бери цехлараро мусобақада биринчи ўринда келаётган коммунист К. Харкин бошчилигидаги темирчилик цехининг коллективи август ойида ҳам катта ютуқларни қўлга киритди. Завод ишлабчиқаришида асосий ўрин тутган бу цехнинг ватанпарвар ишчилари ўзаро социалистик мусобақани кенгайтириб юбориб, ички резервлардан максимал даражада фойдаланиб, ойлик топшириқни 20 августдаёқ ортиғи блан бажардилар. Меҳнатни яхши ташкил қилиш ва 10 дан ортиқ рационализаторлик таклифини ишлабчиқаришга татбиқ этиш орқасида цех ишчилари ўтган ойда меҳнат унумини 3 процент ошириш ва пландан ташқари 15 минг сўмлик маҳсулот ишлаб беришга муваффақ бўлдилар. Штамповкачи К. Койнаш, резчиклардан Н. Забалуев, Е. Рибалченко, А. Лопатин, Л. Шураева, темирчи М. Ҳакимов каби илғорлар республикамиз юбилейи шарафига оширилган мажбурият олиб, смена нормаларини 2,5 —3 ҳиссадан ошириб адо этмоқдалар.

Қ. ҲИКМАТОВ.

Илғорлар даласида пахтани машина блан териш бошланди

ВЕРХНЕ-ВОЛИНСК, (Телефон орқали олинди). Район колхозлари даласида ўнлаб пахта териш машиналари ишлай бошлади. Куйбишев номли колхоз бу ишга биринчи бўлиб киришди. 5 сентябрьда дори сепилган пайкалларда ғўза барги жуда яхши тўкилмоқда. Колхозда машина блан пахта териш ўтган йилдагига қараганда 12 кун илгари — 13 сентябрьда бошланди.

Бу йил Куйбишев номли колхозда пахта териш машиналари биринчи марта группа бўлиб ишлайди. Ўртоқ Ўринбой Толиев бошлиқ биринчи бригадада 6 та машина ишлатилади. Бу машиналар блан дастлабки куни 10 тонна пахта териб олинди.

Машина блан терилган пахтанинг дастлабки тонналари давлат қабул пунктига юборилди ва у ерда биринчи сортга қабул қилинди.

14 сентябрь куни колхознинг бошқа бригадаларида ҳам машина блан пахта териш бошланиб кетди. Бу йил колхозда 12 та пахта териш машинаси ишлайди. Механик-ҳайдовчилар пахта майдонининг 60 процентидаги ҳосилни машина блан териб беришга қарор қилдилар. Колхозчилар уларнинг бу соҳада муваффақиятли ишлашлари учун ҳартарафлама ёрдам бермоқдалар.

Машина блан пахта териш райондаги Жданов номли, Маленков номли ва Свердлов номли колхозларда ҳам бошланди. Пахтакорлар ва механизаторлар ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай йиғиб-териб олиш учун ўзаро мусобақани тобора кучайтирмоқдалар. Кўпгина механик-ҳайдовчилар мавсумда 90 — 110 тоннадан пахта териб бериш мажбуриятини олдилар.

Бу йил Верхне-волинск районида 4100 гектар ердаги пахта машиналар ёрдами блан терилади. Бу ишни муваффақиятли ўтказиш учун ҳартарафлама тайёргарлик кўрилаётир. Ҳозиргача 2000 гектардан ортиқ ердаги ғўзага самолёт ва ОДН машиналари ёрдами блан дори сепиб чиқилди. Дори сепиш ишлари юқори сифатли ўтказилаётгани учун ғўза барги тез тўкилмоқда.

Район партия комитети ва район ижроия комитети пахта териш машиналарининг илғор механик-ҳайдовчиларига ҳар 5 кунда топшириш учун кўчма Қизил байроқ та'сис этди. Механизаторлар йиғим-терим даврида яхши натижаларга эришиш ва кўчма Қизил байроқни қўлга киритиш учун ғайратларига-ғайрат қўшиб меҳнат қилмоқдалар. Улар Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллигини муносиб меҳнат совғалари блан кутиб олиш учун курашаётирлар.

СУРАТДА: Верхне-волинск районидаги Куйбишев номли колхознинг биринчи бригадасида машина блан пахта терилмоқда.

А. Оверьянов фотоси.

Пахтачиликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан илмий сессия

Пахтачиликни янада ривожлантириш масалалари юзасидан бирлашган илмий сессиянинг навбатдаги мажлисида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси У. Юсупов нутқ сўзлади. У сессиянинг катта умумдавлат аҳамиятини та'кидлаб ўтди ва мамлакатда пахтачиликни юксалтиришда партия ва ҳукумат белгилаган буюк иш программасини бажаришда олимлар олдида турган вазифаларни мукаммал баён қилди.

Энг муҳим вазифа — қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳамма процессларини комплекс механизациялашни тез амалга оширишни та'минлашдир. Шу мақсадда бир-бирига маҳкам боғланган ҳолда иш бажарадиган ва пахта етиштиришда ва айниқса пахта ҳосилини йиғиштириб олишда ҳамма ишларнинг механизациялаштирилишини та'минлайдиган машиналарнинг самарали системасини вужудга келтириш йўлида биргалашиб иш олиб бориш, бирқанча мавжуд агротехника тавсияларини совет фанининг ютуқлари ва тўпланган илғор тажриба асосида танқидий қараб ўзгартириш керак.

Колхозчи олим ўртоқ Мальцев эришган натижалар нуқтаи назаридан қараб Ўзбекистоннинг суғориладиган ерларида пахта ва бошқа экин ерларини ишлаш системасини қайтадан кўриб чиқиш зарур. Ма'лумки, ўртоқ Мальцев донли экинларнинг биологик хусусиятларини назарда тутиб ер қатламини ағдармасдан чуқур ҳайдашни тавсия қилади. Суғориладиган деҳқончилик шароитида ернинг қатламини 25—30 сантиметр чуқур қилиб ағдариб ҳайдаш ва шу блан бирга тупроқнинг шундан пастда нам тўплайдиган қатламларини 15—20 сантиметр чуқурликда юмшатиш мақсадга мувофиқдир. Бундай қилиш айниқса бизнинг Ўрта Осиё тупроқларида муҳимдир. Бу шароитда суғоришларнинг миқдорини қисқартириш мумкин бўлар. Қатламни ағдариш ва шу блан бирга органик ўғитлар солиш ғўза ривожининг энг мас'улиятли даврида, я'ни шоналаш даврида ғўзанинг озиқланиши учун мувофиқ шароит яратади, чунки бу даврда илдиз системасининг асосий кўпчилиги озиқ элементларига жуда бой бўлган 25—35 сантиметр пастда ривожланади. Тупроқнинг устки қатламини ағдариш — бегона ўтларга қарши ва кўп қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашишнинг жиддий воситаларидан биридир.

Шўрҳок ерларни экишдан олдин ишлаш бирмунча бошқача олиб борилиши лозим. Шўрҳок ерларни ювишдан ҳосил бўладиган натижаларни кўпайтириш ва сувнинг сингиши ва тузларни тупроқнинг энг пастки қатламларига олиб кетиши учун зарур шароит яратиш мақсадида ернинг шўрини ювишдан аввал қатламни ағдармасданоқ ерни чуқур қилиб юмшатиш керак. Бу ишни ғўзапояни юлиш вақтида бажариш мумкин. Бундай ерларнинг шўри ювилгандан кейин кузда чуқур қилиб шудгор қилиш керак.

Ўғит солиш экишдан олдин тупроқни ишлаш блан чамбарчас боғлиқдир. Ма'лумки, ҳозиргача фосфорли ўғитлар асосан ер ҳайдаш вақтида солинмоқда, ҳолбуки бу ўғитлар экин ривожланиб турган даврда керак бўлади.

Шунинг учун фосфорли ўғитларни экин экиш вақтида чигитнинг тагларига солиш ва кейинчалик, экиннинг қандай ривожланаётганига қараб, қўшимча озиқлантириш тартибида, турли чуқурликка солиш жуда тўғри бўлади.

Ўғит солишнинг бошқа прогрессив методларини, жумладан, ўғитни қаторларнинг ёнбошига солиш, органик-минерал ўғитлар аралашмасини қўлланиш ҳам диққатга сазовордир. Шу блан бирга аммонийлаштирилган суперфосфат ва ҳамавақт қотиб қолмайдиган ҳолда турадиган ўғитлар ишлаб чиқаришни ташкил қилиш масаласини ҳал қилиш катта аҳамиятга эга.

Республика қишлоқ хўжалигининг техника блан та'минланишининг ҳозирги даражаси қатор ораларни ишлашда қўл меҳнатини жуда ҳам камайтириш учун имкон беради. Шу сабабдан ҳам ғўза қатор ораларини қиркма меҳнат тартибида ишлашга ўтиш жуда актуал масаладир.

Тупроқнинг структурасини сақлаш ва экин парваришида меҳнатнинг сарф бўлишини қисқартириш учун ғўза парваришининг миқдорини камайтириш катта аҳамиятга эга. Экин ривожланаётган даврда тупроқни юмшатиш қоидасидан бутунлай воз кечаолмаймиз, лекин шу блан бирга қатор ораларни ишлашда суи'истемол қилишларга қат'иян қарши бўлиш керак. Қатор ораларини кўп марта ишлаш тупроқнинг жуда увоқланиб кетишига сабаб бўлади, ма'лум даражада экиннинг илдиз системасига зарар етказади, бу эса экиннинг озиқланишини жиддий суратда издан чиқаради ва ғўзанинг ривожланишига қаттиқ та'сир қилади. Агар қатор ораларидаги тупроқ юмшоқ бўлса, ҳавонинг юриши учун нормал шароит яратилган ва тупроқ бегона ўтлардан ҳоли бўлса у вақтда культивация ўтказишнинг ва тупроқни ўринсиз ағдаришнинг ҳеч кераги йўқ.

Ўртоқ Юсупов юқори ҳосил олишни та'минлайдиган агротехника тадбирлари комплекси тўғрисидаги фикрни ривожлантириб, суғориладиган деҳқончилик шароитида агротехника ва ирригация бир-бирига чамбарчаст боғланган бирбутун нарса эканлигини уқдириб ўтади. Шунинг учун суғоришларни тўғри ташкил қилиш масалаларининг ҳал этилиши агротехниканинг туб масалаларини ҳам ҳал этишдир.

Суғориш учун керакли сувларнинг исроф қилинаётганлиги яхши иш эмас. Бундай исрофгарчилик ҳосилга жиддий зарар етказади ва шу блан бирга суғориладиган ерларнинг ботқоқланиши ҳамда шўрланишининг асосий сабабларидан биридир. Республикадаги турли районларнинг тупроқ ва иқлим шароитларини ҳамда суғориш участкалари йириклаштирилганлиги натижасида суғориш ўтказиш шароити ўзгарганлигини ва суғориш эгати анча узунлаштирилганлигини назарда тутган ҳолда сувдан энг самарали ва тежаб фойдаланиш юзасидан табақалаштирилган тавсиялар ишлабчиқиш ниҳоятда муҳимдир. Суғориш техникасини такомиллаштириш, бу процессни механизациялаш йўлидан бориш зарур. Бу жиҳатдан сув бошини ўзгартириш тартибида суғориш, сувни йириклаштирилган участкаларга бир йўла оқизиш каби усуллар шубҳасиз э'тиборни жалб қилади. Экинни суғориш учун ёмғир машиналардан фойдаланишга жиддий э'тибор бериш лозим.

Ўртоқ Юсупов ернинг шўрини ва ботқоқланишини тугатиш юзасидан, сув ресурсларини тежаш, улардан тўғри фойдаланиш ва янги ерларни ўзлаштириш юзасидан бажариладиган ишлар комплекси тўғрисида гапириб, сув омборлари қурилишининг муҳимлигини уқдириб ўтади. Суғориш каналларининг бир қисмидан икки томонлама фойдаланиш, я'ни ҳам суғориш каналлари, ҳам коллекторлар сифатида фойдаланиш зарурлигини кўрсатади. Вақтинча зовурлар ва тик зовурлар қўлланишнинг фойдали эканлигини та'кидлайди.

Ўртоқ Юсупов колхозчи олим ўртоқ Мальцевнинг тажрибасига тўхталиб, пахтакор колхозларда ва совхозларда қўлланишга тавсия этилаётган олмошлаб экиш схемаларини ижодий равишда қайтадан кўриб чиқишни зарур деб ҳисоблайди. У, 2:5 ва 2:6 нисбатидаги олмошлаб экиш схемалари айниқса яхши натижалар беришини кўрсатиб ўтади. Бунда олмошлаб экиш схемаларининг жами майдонида пахтанинг салмоғи 72 процентга етади. Энг кўп шўр босган ерларнинг бир қисмида 3:6 нисбатидаги олмошлаб экиш схемасини сақлаш керак. Олмошлаб экиш далаларида бедапояларга муносабатни тубдан ўзгартириш лозим. Вазифа — беда ҳосилини кескин кўтариб, уни гектарига 100—120 центнерга етказиш ва ундан ҳам оширишдир. Ана шундай қилганимиздагина беда экишдан зарар кўрмаймиз, тупроқнинг унумдорлигини муттасил оширишга йўл очилади ва чорвачилик учун зарур ем-хашак ресурслари вужудга келади. Ғўзаларнинг орасига беда экиш усули кенг ёйилиши лозим.

Ўзбекистон ССРда пахта далаларининг асосий қисмига 108—Ф сорти экилмоқда. Бу сорт хўжалик нуқтаи назаридан яхши сифатларга эга бўлганлиги шубҳасиздир. Броқ, унинг республикада асосий ўрин тутганлиги ва шу жумладан анча тезпишар сортлар бўлгани ҳолда унинг Шимолий ва тоғ этакларидаги районларда экилаётганлиги ноўриндир. Селекциячилар кейинги вақтлар саноат учун мувофиқ бўлиши жиҳатидан 108—Ф сортидан қолишмайдиган, тезпишарлиги жиҳатидан эса ундан анча олдинда турган янги пахта сортларини етиштирдилар. С—5881, «нукелвка» типидаги 147—Ф сортлари ва бошқа сортлар шулар жумласидандир.

Бу сортларни ишлабчиқаришга жорий қилганимизда даставвал вақт жиҳатидан катта имтиёзларга эга бўлур эдик, бу эса ҳосилни асосан совуқ тушгунча нобуд қилмай йиғиштириб олиш имконини беради.

Вазифа — тезпишар янги сортларни ишлабчиқаришга қат'иян жорий қилишдан, бу ишдаги қолоқлик ва консерватизмни енгишдан иборатдир.

Селекциячиларнинг ишидаги жиддий камчилик шундаки, улар касалликларга ва қишлоқ хўжалик зарар-кунандаларига бардош берадиган, шунингдек далани машина блан ишлашга ҳамда ҳосилини машина блан йиғиштириб олишга максимал даражада мосланган пахта сортларини етиштириш блан кам шуғулланмоқдалар. Пахта пишаётган даврда баргларини ўзи тўкиб юборадиган пахта сортлари устида тамомила кам иш олиб борилмоқда. Уруғчилик иши қат'иян яхшиланиши лозим.

Колхоз ишлабчиқаришида,— дейди ўртоқ Юсупов,— МТСнинг ташкилотчилик ролини янада ошириш блан боғлиқ бўлган масалаларга жуда катта аҳамият бериш лозим. Жумладан далачилик бригадаларини йириклаштириш ва ҳарбир колхоз учун биттадан катта трактор отрядлари ташкил қилиш тўғрисидаги таклифлар ҳам жуда муҳимдир.

Ўртоқ Юсупов ўз нутқининг охирида уқтириб ўтадики, олимларнинг илмий-текшириш ишлари фан блан илғор практикани маҳкам боғлаш асосига қурилгандагина самарали ва прогрессив бўлиши мумкин.

Суғориладиган деҳқончилик районларида тупроқнинг унумдорлигини ошириш йўллари ҳақидаги масала сессия мажлисида ҳартомонлама муҳокама қилинди.

СССР Қишлоқ хўжалик Министрлиги Пахтачилик Бошқармасининг бошлиғи А. Х. Анастасов ўз нутқида уқтириб ўтдики, бедачилик хўжалигидаги ишларнинг аҳволи пахтачиликдаги энг кескин проблемалардан биридир. Пахта олмошлаб экишда беда муҳим ўрин тутганига ва чорвачилик учун пичан ресурсларини кўпайтиришнинг катта манба'и бўлганига қарамай, унга ҳозиргача зарур э'тибор берилмаётир. Ўзбекистоннинг ва бошқа бирқанча пахтакор республикаларнинг кўп колхозларида бедазорларни кўпайтириш ва беда ҳосилини ошириш юзасидан белгиланган планларга риоя қилмаётганликларига чидаб туриш мумкин эмас. Ба'зи олимлар, жумладан сессияда доклад қилган қишлоқ хўжалик фанлари доктори С. Н. Рижов бедапояларнинг салмоғи жуда кам бўладиган олмошлаб экиш схемаларини асос қилиб олаётганликлари ажаблантиради. Ҳолбуки, ўт экинлари майдонларининг камайиши пахта ҳосилига ва жамоат чорвачилигининг ем-хашак балансига ёмон та'сир қилиши мумкин.

СССР Фанлар Академияси тупроқшунослик институтининг директори, академик И. В. Тюрин ўз нутқида уқтириб ўтадики, тупроқнинг унумдорлигини ва маданий ҳолатини кўтариш проблемаси деҳқончиликда энг муҳим проблемадир. Бу масалани фақат комплекс равишда, агротехника ва мелиорация тадбирларини бир-бирига чамбарчас боғлашгина тупроқнинг унумдорлигини кўтаришда ва пахтадан юқори ҳосил олишда яхши натижаларга эришиш учун имкон беришини назарда тутиб иш олиб боргандагина амалга ошириш мумкин бўлади. Бир-биридан ажратилган ҳолда амалга оширилган тадбирларнинг ҳечбири кутилган натижани бериши мумкин эмас.

Академик И. В. Тюрин суғориладиган тупроқнинг унумдорлигини ва маданий ҳолатини яхшилашнинг асосий шартлари тўғрисида гапириб, ўт далали олмошлаб экиш схемаларини тўғри қўлланиш, ернинг ҳайдаладиган қатламини чуқурлаштириш, ерни органик ўғитлар блан бойитиш, сидератлардан фойдаланиш, суғориладиган участкаларни яхши текислашнинг муҳимлигини та'кидлаб ўтади.

И. В. Тюрин ерни мелиорациялаш масалаларига катта э'тибор беради. Унинг фикрича, тик зовур ер ости сувларини камайтириш ҳамда тузли эрималарни далалардан кетказиш учун жуда самарали воситадир.

Академик Тюрин нутқининг охирида СССР Фанлар Академияси делегацияси номидан Марказий илмий-текшириш муассасаларининг олимлари пахтачилик проблемаларига доир умумий ишда бундан буён ҳам актив қатнашишга тайёр турганликларини билдиради.

Тожикистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти Г. А. Алиев Тожикистонда пахтачиликни янада ривожлантириш соҳасида олиб борилаётган ишлар ҳақида гапириб, олимларнинг э'тиборини республикада тор қатор оралари қўлланиш яхши натижалар бераётганлигига қаратади.

Бу усулни фақат пахта етиштиришдагина қўлланиладиган оддий агротехника янгилиги деб қараш керак эмас. Тор қатор оралари усулини қўлланишга ўтиш, шунингдек анашундай далаларда чигитни квадрат шаклда уялаб экиш ва тўғри бурчакли қилиб уялаб экиш усуллари ғўзани парвариш қилиш ва етиштиришнинг алоҳида системасидир. Бу усуллар экинни парвариш қилишда бошқача режим қўлланишни талаб этади. Тожикистон колхозлари чигитни зичлаштириб экишда суғориш режимини бирмунча ўзгартирмоқдалар. Қўшимча озиқлантиришларни эса фосфорли ва азотли ўғитларга чириган гўнг қўшиб тўрт марта ўтказмоқдалар.

Ўртоқ Алиев қатор оралари торайтирилган далаларда ғўза етиштириш усуллари схемасини ёқламаётган СоюзНИХИ раҳбарлигининг тутаётган йўлини нотўғри деб ҳисоблайди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги қишлоқ хўжалик пропагандаси Бош Бошқармасининг бошлиғи, қишлоқ хўжалик фанлари доктори Е. Х. Узунбоев, колхозчи олим Т. С. Мальцев ишлаб чиққан янги агротехника усулларини ўрганиш учун Ўзбекистон олимлари ва мутахассисларининг группаси ўртоқ Мальцев ҳузурига борганликлари ҳақида муфассал сўзлаб берди. Ўзбекистон олимларининг энг биринчи бурчи — курганли новаторнинг тажрибасини ижодий равишда ўзлаштириш, уни суғориладиган деҳқончилик районларида қўлланиш юзасидан аниқ тавсиялар беришдир.

Ўзбекистонда энг илғор колхозлардан бири — Октябрь районидаги Каганович номли колхознинг раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳ. Турсунқулов бу колхозда катта майдонларда пахтадан муттасил юқори ҳосил олишни та'минлаётган агротехника усуллари блан сессия қатнашчиларини таништиради. Унинг айтишича, колхоз пахтакорлари экишдан аввал ерни ишлашга катта аҳамият бермоқдалар. Райондаги тупроқларнинг қуйи қатлами жуда қаттиқ бўлганлигини назарда тутиб, колхоз 30 сантиметргача чуқур қилиб ҳайдашни амалга оширмоқда. Бу тадбир экин илдиз системасининг жуда яхши ривожланишига ёрдам бермоқда. Бундай ғўза тупроқнинг қуйи қатламларидан етарли нам олади, яхши ривожланади ва вегитациянинг биринчи даврида суғоришни кам талаб қилади, шу блан бирга ерни юмшатиш зарурияти ҳам камаяди.

Ўртоқ Турсунқулов айрим колхоз раҳбарларининг ғўза қатор ораларини ишлашга зўр бераётганликларини тамомила нотўғри деб ҳисоблайди. Гап, культивациянинг миқдорида эмас, балки тупроқнинг сифатли қилиб юмшатилишидадир. Шу блан бирга далани ҳаддан ташқари намлатиб юбормаслик ниҳоятда муҳимдир. Ғўза ортиқча нам бўлишига ўрганиб қолса, вегитациянинг охирги даврида суғориш режими салгина ўзгариши бланоқ ҳосил элементларини тўкабошлайди. Бундан ташқари керагидан ортиқ суғориш яна шунинг учун ҳам ғўзага ёмон та'сир қиладики, керагидан ортиқ суғориш натижасида тупроқ қотиб қолади, барглар жуда катталашиб кетади, кўсакларнинг очилиши кечикади, грибки касалликларининг ривожланиши учун шароит туғдиради.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси қишлоқ хўжалик институтининг ходими, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Ф. А. Скрябин маҳаллий ўғитлардан тўғри фойдаланишнинг муҳимлиги тўғрисида гапиради.

Сессия ўз ишини давом этдирмоқда. (ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Тошкент темир йўлининг Тошкент области бўйича етакчи касбдаги старший ва ўрта бошлиқлар составини орден ва медальлар блан мукофотлаш тўғрисида*)

Темир йўл транспортида кўп йил хизмат қилганликлари учун СССР Олий Совети Президиумининг 1949 йил 28 июльдаги Фармонига мувофиқ **мукофотлансинлар.**

«МЕҲНАТДА ЎРНАК КЎРСАТГАНЛИГИ УЧУН» МЕДАЛИ БЛАН

186. Екатерина Кузьминична **Скулина** — Кауфман станциясининг стрелкачиси.
187. Александр Аршакович **Согомонян** — темир йўл Тошкент бўлими материал — техника та'минот секторининг бошлиғи.
188. Анастасия Васильевна **Ставропольцева** — Чирчиқ станциясининг стрелкачиси.
189. Виктор Александрович **Старих** — йўл хизмати механизациялаш бўлимининг бошлиғи.
190. Ҳаким **Сулаймонов** — Урсатьевск бўлимининг поездлар диспетчери.
191. Владимир Николаевич **Сулимов** — Урсатьевск паровоз депосининг машинисти.
192. Баҳодир **Султонов** — Тошкент проводниклар резерви пассажир поездининг бошлиғи.
193. Хайриддин Фарҳуддинович **Султонов** — Ангрен станциясининг поезд тузувчиси.
194. Борис Владимирович **Тарасов** — Тошкент товар станцияси тепловоз депосининг бош механиги.
195. Пантелей лукич **Тарасов** — молия бўлимининг поездлар контролер ревизори.
196. Борис Васильевич **Титов** — Тошкент сигналлаштириш ва алоқа дистанциясининг электромеханиги.
197. Геннадий Федорович **Толмачев** — Урсатьевск паровоз депосининг машинисти.
198. Федор Григорьевич **Томилин** — темир йўл Тошкент бўлимининг юк тарқатиш бўйича ревизори.
199. Николай Григорьевич **Тремсин** — Тошкент пассажир — паровоз депоси техника бўлимининг старший инженери.
200. Не'мат **Тўйинбоев** — Урсатьевск ёқилғи складининг стрелкачиси.
201. Юнус **Тўлаганов** — Тошкент товар станцияси тепловоз депосининг машинисти.
202. Чўли **Турдибоев** — Урсатьевск паровоз депосининг машинисти.
203. Абдувоҳид **Турсунқулов** — 58-нчи раз'езд станциясининг навбатчиси.
204. Ислом **Турсунов** — «Қизил тўқимачи» станциясининг стрелкачиси.
205. Али Усмонович **Умаров** — Сергели йўл дистанцияси сиёсий бўлими бошлиғининг ўринбосари.
206. Насимжон **Ўрмонов** — Тошкент кондукторлар резервининг бош кондуктори.
207. Хабир Зохидович **Усмонов** — Сергели йўл дистанциясининг бошлиғи.
208. Эвелина Михайловна **Утемишева** — Урсатьевск сигналлаштириш ва алоқа дистанциясининг электромеханиги.
209. Юрий Васильевич **Федоров** — Урсатьевск сигналлаштириш ва алоқа дистанциясининг старший электромеханиги.
210. Петр Васильевич **Поминцев** — Тошкент пассажир станцияси паровоз депосининг машинисти.
211. Филипп Павлович **Фоминичев** — Тошкент сигналлаштириш ва алоқа дистанциясининг электромеханиги.
212. Виктор Маркович **Фуксов** — ҳаракат хизматининг старший инженери.
213. Муҳаммаджон Олимжонович **Хабибуллин** — материал техника та'миноти хизматининг инженери.
214. Юсуп **Ҳайдаров** — Тошкент йўл дистанциясининг бригада бошлиғи.
215. Серафима Александровна **Харитонова** — Урсатьевск бўлимининг старший бухгалтери.
216. Сергей Никифорович **Харьковский** — Тошкент кондукторлар резервининг бош кондуктори.
217. Тўйчи Ҳасанович **Ҳасанов** — йўл сиёсий бўлими бошлиғининг ўринбосари.
218. Назифа **Хафизова** — Верёвский станциясининг стрелкачиси.
219. Ирина Ефимовна **Хлебникова** — Охангарон станциясининг стрелкачиси.
220. Алексей Иванович **Хлюстов** — Урсатьевск паровоз депосининг машинисти.
221. Пелагея Васильевна **Чабан** — Тошкент пассажир станциясининг стрелкачиси.
222. Исмат **Шайимов** — 59-нчи раз'езднинг стрелкачиси.
223. Қозоқбой **Шаимов** — 59-нчи раз'езднинг стрелкачиси.
224. Мирза **Шамсиев** — 54-нчи раз'езднинг станция навбатчиси.
225. Александра Павловна **Шарова** — материал — техника та'миноти хизматининг старший бухгалтери.
226. Шоғиёс **Шоумаров** — Тошкент кондукторлар резервининг бош кондуктори.
227. Нина Ивановна **Шиловская** — Урсатьевск бўлими сиёсий бўлими бошлиғининг ёрдамчиси.
228. Валентина Андреевна **Шмелева** — йўл сиёсий бўлимининг инструктори.
229. Мамасобир **Шукуров** — Урсатьевск сигналлаштириш ва алоқа дистанциясининг электромеханиги.
230. Евгений Иванович **Штиков** — Тошкент товар станцияси тепловоз депосининг машинисти.
231. Турсунбой **Йўлдошев** — Урсатьевск станциясининг стрелкачиси.
232. Абдуназар **Юсупов** — 58-нчи раз'езд станциясининг навбатчиси.
233. Зайтуна **Юсупова** — Октябрь станциясининг навбатчиси.
234. Павел Егорович **Яранов** — Тошкент товар станцияси тепловоз депосининг машинисти.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. ВОРОШИЛОВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Н. ПЕГОВ.

Москва, Кремль,
1954 йил, 31 июль.

*) Боши «Тошкент ҳақиқати»нинг 21, 22, 25, 27, 31 август 4 ва 14 сентябрь сонларида босилган.

Пландан ташқари маҳсулот

Октябрь районидаги «Ривож» артели аҳолига бежирим оёқ кийимлари ҳамда қишлоқ хўжалиги учун эгар-жабдуқ ва бошқа хил маҳсулотлар тайёрлайди.

Артель ишчилари фидокорона меҳнат қилиб, 8 ойлик планни 140 процентга етказиб бажардилар. Шу давр ичида аҳоли учун 1 миллион 304 минг сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб берилди.

Республикамизнинг шонли 30 йиллик юбилейи шарафига яна бир ярим миллион сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб бериш мажбуриятини олган артель коллективи социалистик мусобақани янада қизитиб юборди. Мусобақада биринчи ўринда бораётган оёқ кийими цехининг тикувчилари фидокорона меҳнат қилиб, юқори кўрсаткичларга эришмоқдалар. Бу цех коллективи йиллик топшириқни муддатидан илгари — 1 сентябрьдаёқ бажариб, йил охиригача яна 400 жуфт оёқ кийими ишлабчиқариш мажбуриятини олдилар. Цехнинг А. Зокиров, И. Эрматов, Г. Литвак, С. Олимхўжаев, Х. Муҳамедов, К. Раҳматуллаева каби илғор тикувчилари кундалик нормаларини 150 — 200 процентдан бажариб келмоқдалар.

Н. РИХСИЕВ,
М. ҒУЛОМОВ.

Фан блан ишлабчиқариш ўртасидаги ҳамкорликни янада кучайтирайлик

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми қарорида пахтачилик ва чорвачиликни янада ривожлантириш ғоят катта аҳамиятга эга эканлиги кўрсатиб ўтилган. Пленум илмий-текшириш муассасаларининг ишидаги камчиликларни бартараф қилиш, уларнинг колхоз, МТС ва совхозларга амалий ёрдам бериш соҳасидаги ролини ошириш, қишлоқ хўжалиги пропагандаси ва фан ютуқларини ишлабчиқаришга кенг жорий қилишга етарли баҳо бермаслик ҳолларига барҳам бериш зарурлигини кўрсатиб ўтди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Қишлоқ хўжалик институти КПСС Марказий Комитети Пленуми қарорига мувофиқ ўзининг тематик планларини ва ишини қайтадан қурди. Пленум қарори институт партия ташкилоти йиғилишида ва илмий советида муҳокама қилинди. Пленум қарорларини бажариш юзасидан ҳарбир олим олдига конкрет вазифалар қўйилди ва бу вазифаларни тўла бажариш талаб қилинди.

1954 йил тематик планига «Қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришига илмий ва ташкилий ёрдам кўрсатиш» деган янги тема киритилди.

Шу тема бўйича Фарғона область Бувайда районидаги Сталин номли колхознинг перспектив плани тузиб чиқилди. Бу план Фарғона водисидаги бошқа колхозлар хўжалигининг ҳам перспектив планини тузиш ва унинг комплекс ривожлантириш, шунингдек янги ерларни планлаштириш, ўзлаштириш ва фойдаланиш учун тузиладиган планлар учун намуна бўлиб хизмат қилади.

Ҳозир биз МТС ишини яхшилаш тадбирлари графигини тузиш ва унинг бажарилишини та'минлашга қаратилган иш юзасидан Оржоникидзе МТСига ишлабчиқариш ёрдами кўрсатаётирмиз. Бундан ташқари биз шу райондаги Пушкин номли колхозни оталикка олганмиз. Колхозга амалий ёрдам, шунингдек агротехника масалаларини ҳал этишда маслаҳатлар бериб турибмиз. Колхозда ғўзани торайтирилган қаторларда ўстириш, чигитни трактор блан уялаб экиш, ғўза туп қалинлигини ошириш масалаларида колхозчилар блан кўпгина тажрибалар ўтказилмоқда. Колхозда қишлоқ хўжалик Маданият уйи ташкил қилинди ва ҳозир жиҳозланмоқда.

Октябрь районидаги Каганович номли колхозининг пахта усталари блан биргаликда чигитни, квадрат шаклида уялаб экиш юзасидан тажрибалар ўтказилди. Сталин номли 17-нчи совхозда ғўзани суғориш техникаси тўғрисида ишлабчиқариш тажрибалари олиб борилаётир.

Мирзачўл районидаги «Октябрь» колхозида махсус тузилган программа асосида шўрҳок ерларда мўл пахта ҳосили етиштириш юзасидан тажриба ўтказилмоқда. Бу тажрибага институтнинг деярлик ҳамма лабораториялари қатнашмоқда.

Қашқадар'ё область Китоб районидаги Маленков номли, Самарқанд область Чиззах районидаги Энгельс номли колхозларда думбали қўйларнинг жун маҳсулотини ошириш методлари ишланиб чиқилмоқда. Ҳозир маҳаллий зот қўйлар блан сараджин қўчқорларини чатиштиришдан олинган 400 қўй ўрганилмоқда.

Ғўза баргининг суриш кучига қараб суғоришни физиологик усулда диагностировка қилишни ишлабчиқариш шароитида синаш мақсади блан Шаҳрисабз районидаги «Ленинизм», Мирзачўл районидаги «Октябрь» колхозларида кенг тажрибалар олиб борилмоқда.

«Муборак», «Ғузор», «Конимех», «Қизил чорвадор» қоракўлчилик совхозларида қўйларни боқиш ва асрашнинг янги методларини жорий қилиш юзасидан ишлабчиқариш шароитида кенг тажрибалар ўтказилмоқда. Бу тажрибада 6 минг қўй янги усулда асраш ва боқиш шароитида ўрганилмоқда.

Тиражи 380 минг нусхадан иборат 14 номли колхозчилар кутубхонаси нашр этилди, газета ва журналларга жуда кўп, ҳархил темаларда мақолалар ёзилди, бирқанча плакатлар нашр этилди. Колхоз, совхозларга ёрдам бериш учун илмий ходимлардан 20 киши командировкага юборилди. Улар ишлабчиқаришда 350 кун бўлдилар.

Институт жамоатчилиги партия чақириғига қизғинлик блан жавоб бердилар. Биз МТС ва колхозларда ишлаш учун юқори ихтисосли илмий ходимлардан 8 киши юбордик.

1954 йил тематикасида Қорақалпоғистон тажриба станцияси ва Фарғона тажриба-мелиоратив станцияларида янги ерларни ўзлаштириш ва уларни мелиорациялаш методикасини ишлаб чиқиш юзасидан қўшимча темалар киритилди. Бу темалар шўрхок ерларни яхшилаш процесси, сизот сувлардан суғориш учун фойдаланиш, микробиологик процессларнинг интенсивлиги, зовурларни чуқур қилиб қазиш та'сири ва бошқа бир қатор масалаларни ўз ичига олади.

Ғўзанинг азотли ва фосфорли озиқларга бўлган эҳтиёжини аниқлаш методикаси юзасидан ишлар кенгайтириб юборилди. Чигитни оддий усулда қаторлаб экиш ҳамда квадрат шаклида уялаб экиш агротехникасини ўрганиш соҳасидаги ишлар ҳам кучайтирилди. Янги, тезпишар ва перспективга эга бўлган пахта нав'лари чиқарилди ва улар тез кўпайтирилиб колхоз, совхозларга ва давлат нав' синаш шохобчаларига юборилмоқда.

Институтнинг фан ютуқларини жорий қилиш плани бўйича қуйидаги тадбирлар амалга оширилмоқда. Беданинг далада туришини икки йилгача қисқартириб, хўжаликдаги ернинг 70 процентигача пахта блан банд бўлишини та'мин этадиган ўтдалали — олмошлаб экиш системаси ишланиб чиқилмоқда. Институт томонидан тавсия этилган бедани ёзда экиш усулининг жорий этилиши биз ишлаб чиқаётган олмошлаб экиш учун реал асос бўлади. Олмошлаб экиш жорий этилганда пахта ҳосили 20 — 30 процент ошади.

Бизнинг институтда ишланиб чиқилган бедани кузда қайта ҳайдаш методи ҳозир 20 минг гектар ерга татбиқ қилинди. Бу тадбир натижасида беда уруғ ҳосили 60—70 процент кўпаяди.

Қатор ораларини 60 сантиметргача торайтириб, ҳар уяда бир тупдан ўсимлик қолдириш йўли блан ҳар гектардаги ғўза тупларини 100 — 120 мингга етказиш тўғрисида институт томонидан ишланиб чиқилган тадбир экин му'тадил суғорилиб, ўғитлардан ихчам фойдаланилганда бўйи 80 — 90 сантиметрлик ғўза ўстиришга ва ҳар гектар ердан одатдагидан 3—4 центнердан ошириб ҳосил олишга имкон беради.

Ўғитдан кўпроқ самарали фойдаланиш мақсадида биз ғўзани барг орқали фосфор блан озиқлантириш тадбирини кўтардик ва бу йил 170 минг гектар ердаги ғўза барг орқали озиқлантирилди. Бу тадбир натижасида пахта ҳосили 10 — 15 процент ошади. Бу усул йилдан-йилга кенг миқ'ёсда қўлланилиши керак.

Суғориладиган деҳқончилик шароитида сув режимини ихчамлаштириш катта аҳамиятга эга. Бу иш юзасидан институт ғўзани эгатлараро суғориш йўли блан текшириш ишларини олиб бормоқда. Бу ишларнинг натижаси яқин йилларда кенг ишлабчиқаришга жорий қилинади.

Ғўза қатор ораларини ишлашнинг илмий жиҳатдан асосланган системаси ишланиб чиқилди. Бу усул ғўза илдизларининг ривожланишига, ишлаш вақтига ҳамда ҳарбир қатордаги ўсимликнинг аҳволига қараб, қатор ораларини ҳархил чуқурликда ишлашни кўзда тутади. Шунга биноан ғўза ўстириш агротехника қоидаларига тегишли қўшимчалар киритилиши ва ўзгартишлар қилиниши керак.

Институтда янги, серҳосил ва тезпишар пахта нав'ларини чиқариш юзасидан ҳам катта ишлар олиб борилмоқда. Вегетатив дурагайлаш ва дурагайларни мақсадга йўналтириб тарбиялаш методи қўлланилиб, пахтанинг тезпишар ва серҳосил нав'лари чиқарилди. Булардан АН 2 пахта нави ҳозир давлат нав' синовига ва дастлабки кўпайтиришга берилди.

Институт томонидан гоммозга қарши чигитни олтингугурт кислотаси блан дорилаш методи ишланиб чиқилди. Бу усул синалганда жуда фойдали бўлиб чиқди. Лекин пахта тозалаш заводларида шу маҳалгача чигитни дорилаш цехлари ташкил этилмаганлигидан бу тадбир кенг қўлланилмаётир.

Ғўза тупларига машиналар блан шакл бериш усулининг та'сири назарий жиҳатдан ишланиб чиқилди ва экспериментал йўл блан тасдиқланди. Бу усул қўлланилганда ғўза тупларининг ётиб қолиши бутунлай бартараф қилинади ҳамда пахта териш машиналарининг ишлатилиши яхшиланади.

Культиватор иш органларини яхшилаш юзасидан ҳам анча тажрибалар ўтказилди. Бу органлар одатдаги органларга қараганда ғўза қатор ораларини ишлаш агротехникаси талабларига яхши жавоб берди. 1954 йилда бу янги иш органлар Ўрта Осиё машина синаш станциясида ҳамда ишлабчиқариш шароитида ҳартомонлама текширилади.

Бактериаль ўғитларнинг энг яхши штамплари нусхалари чиқарилди ва ишлабчиқаришга берилди.

Институт томонидан ўтказилган илмий текширишлар ва илғорлар тажрибаси асосида қоракўл қўйларини боқиш ва асрашнинг рационал методларини ишлаб чиқиш учун тажрибалар ўтказилмоқда. Бу методлар қўлланилганда, қоракўл териларининг сорти яхшиланади, подани урчиши ошади ва қўйлар кўп нобуд бўлмайди.

1954 йилда қоракўл қўйлари териларининг сифатини яхшилаш ва қўйлардан олинадиган жунни кўпайтириш устида ҳам анча ишлар олиб борилмоқда. Шу блан бирга думбали қўйларнинг жунини кўпайтириш, сергўштлик ва ёғлик сифатини сақлаб қолиш юзасидан қилинаётган ишлар муваффақият блан давом этмоқда.

Қорамолларнинг оғилда асрашга кўчирилиши муносабати блан суғориладиган зонада ёш молларни мақсадга мувофиқ тарбиялаш — ўстириш тўғриларида ҳам бирқанча иш қилинмоқда.

Рангдор қоракўл қўйлари асосини яратиш учун кўк қоракўл қўйларининг ҳаётийлигини ошириш методлари қидирилмоқда.

Чорвачилик учун мустаҳкам ем-хашак базаси яратиш тўғрисида қўйилган вазифаларни амалга ошириш мақсадида силослашнинг янги микробиологик усуллари юзасидан илмий-текшириш ишлари олиб борилаётир. Бундан мақсад ёввойи ўсимликлар ҳамда техника экинлари чиқитларини силоскаш йўли блан уларнинг озиқлик қимматини оширишдир.

Ишлабчиқариш блан кўпроқ боғланиш, мўл ҳосил етиштиришда илғор тажрибани ўрганиш, янги ерларни ўзлаштириш, ишлабчиқаришга ёрдам бериш ва пахта ҳамда ўтлардан кам ҳосил олиш сабабларини аниқлаш учун институт Фарғона водисига ҳамда Қашқадар'ё областига 2 экспедиция юборди. Бу экспедиция натижасида жуда кўп материаллар тўпланди. Ҳозир экспедиция ходимлари материалларни ўрганаётирлар. Бунинг натижаси пахта ва ўтлар ҳосилини ошириш тадбирларини ишлабчиқаришда фойдаланилади.

Институт ишлабчиқариш блан ҳамкорликда анча катта ишлар қилди. Мирзачўл районидаги «Октябрь», Қорақалпоғистон АССР Кегейли районидаги Калинин номли колхозлардан ташқари институт яна 13 колхоз, 8 совхоз ва 8 МТС блан ҳамкорлик қилиш тўғрисида шартнома тузган. Бу шартномага мувофиқ пахтачилик ва чорвачилик соҳаларида эришилган илмий ютуқлар ишлабчиқаришга жорий этилмоқда.

Институт 1954 йилда ишлабчиқариш шароитида 55 тажриба ўтказиб, ёз давомида колхоз, совхозларга 83 бригада юборди. Улар жойларда 101 лекция ўқиб, 186 суҳбат ва консультациялар ўтказдилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг қишлоқ хўжалик институти асосан қуйидаги соҳалар бўйича назарий ва методик илмий текшириш ишлари олиб бормоқда. Булар: тупроқда прогрессив равишда органик моддаларни тўплаш ва тупроқни борган сари унумдор қилиш масалаларини ишлаб чиқиш, ғўзани барг орқали озиқлантиришни назарий жиҳатдан асослаш (бу масала ҳал бўлди), уруғлиқ беданинг ирсиятини мақсадга мувофиқ ўзгартиш методини яратиш, тупроқ шўрини йўқотиш мақсадида ерости сувини вертикал зовурлар орқали қочириш усулини такомиллаштириш, комплекс гидромелиоратив районлаштиришнинг оригинал методини ишлаб чиқиш масалаларидир.

Бу тадбирлар КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорини, шунингдек СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Ўзбекистон ССРда 1954 — 1958 йилларда пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарорини муваффақиятли амалга оширишга ёрдам беради.

Ишлабчиқариш блан чамбарчас боғланган ҳолда иш олиб бораётган совет агрономия фани ходимлари партия ва ҳукуматимизнинг мамлакат қишлоқ хўжлагини, шу жумладан пахтачиликни янада ривожлантириш тўғрисидаги тарихий қарорларида кўрсатилган вазифаларни амалга ошириш учун зўр ғайрат ва ижодий куч блан меҳнат қиладилар.

С. СОДИҚОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент а'зоси, қишлоқ хўжалик институтининг директори.

М. АЛЕКСАНДРОВ,
Институт бошланғич партия ташкилотининг секретари.

Барча кучни тўла сафарбар этиб, йиғим-теримда кунлик графикни ошириб бажарайлик!

☆ ☆ ☆

Нуқул отбор ва биринчи сорт пахта топширамиз

Айрим теримчилар пахтани чаноғида қолдириб терадилар ва ерга тўкилган пахталарни термай кетадилар. Пахта терганда ғўза шохларининг синишига ва ҳали пишиб етилмаган кўсакларнинг узилиб кетишига йўл қўйиш ҳоллари ҳам учрайди. Биз бригада а'золарининг йиғилишида ана шундай камчиликларга йўл қўяётган айрим ўртоқларни қаттиқ танқид қилдик. Шундан кейин бизда бу камчиликларга барҳам берилди.

Ҳозир бизнинг бригада а'золари кўпминг килограммчилар ҳаракатига қўшилиб, ҳар куни 100 — 120 килограммдан отбор ва биринчи сорт пахта термоқда. Барча теримчилар 3 хонали этак блан та'минланган бўлиб, отбор ва биринчи сорт пахталар алоҳида-алоҳида қилиб терилмоқда.

Пахтани шу усулда териш яхши натижалар бераётир. Бригадамизда отбор сорт пахта терганлар учун 15 процент, биринчи сорт учун 10 процент қўшимча меҳнат кунлари ёзилмоқда.

Биз давлатга фақат отбор ва биринчи сорт пахта топшириш учун курашиб, бу йил бригадамиз олган мажбуриятни Ўзбекистон республикасининг 30 йиллик юбилейи шарафига муддатдан олдин бажарамиз.

Х. УСТАБОБОЕВА,
Н. ОТАБУЛЛАЕВА,
З. ХОЛИСОВА.

Чиноз район, Ленин номли колхоз комсомол-ёшлар бригадасининг а'золари.

Меҳнат кунлари тежалмоқда

ЧУҚУРСОЙ, (ЎзТАГ). Калинин районидаги Молотов номли қишлоқ хўжалик артелининг а'золари пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар. Улар 500 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил олишга қарор қилдилар. Колхоз ҳозир йиғим-теримни кучайтирмоқда.

Бу йил колхозда пахта етиштириш учун бўладиган меҳнат харажатини камайтиришга айниқса алоҳида аҳамият берилмоқда. Колхоз бухгалтерияси пахта етиштириш даврида бўлган меҳнат ҳаражатини якунлаб чиқди. Экишнинг сифатли ўтказилганлиги натижасида чигит тўла униб чиқди ва ғўзани кўчат қилиб ўтқазиш зарурияти қолмади. Бу эса ўтган йилдагига нисбатан мингтага яқин меҳнат кунини тежаб қолиш имкониятини берди. Қатор оралари тракторлар блан яхши ишланганлиги туфайли ғўзани кетмон чопиқ қилиш миқдори камайтирилди. Колхоз бу ишда тўрт мингтага яқин меҳнат кунини тежади.

Қишлоқ хўжалик артели суғориш тормоқларини тозалашга битта ҳам меҳнат куни сарфламади. Бу ишлар механизмлар блан бажарилди. Сувдан тўғри фойдаланиш колхозга 20 минг сўмдан ортиқ маблағни тежаш имконини берди. Колхоз умуман ҳозиргача 200 минг сўмга яқин маблағни тежади.

Колхоз правленияси йиғим-терим даври учун бирқанча тадбирлар ишлаб чиқди. Бу тадбирлар ҳам ҳосилни териб олишда меҳнат куни сарфлашни камайтиришга ёрдам беради. Пахтанинг тез ва сортларга ажратиб терилиши натижасдиа колхоз пландагига нисбатан камида 10 процент меҳнат кунини тежайди.

Совхозда терим

«Ўзбекистон ССР бешйиллиги» пахта совхозининг барча бўлимларида пахта териш ва уни давлатга топшириш иши тобора қизитилмоқда. Ҳозиргача пахта қабул қилиш пунктига 70 тоннадан ошиқ пахта топширилди. Айниқса 7-нчи бўлимнинг Зикриёхон Аҳмедов, Сўфихўжаев, К. Ёқубов бошлиқ бригадалари пахта териш ва топширишда совхозда олдинда бормоқдалар. Бу бригадаларда барча теримчилар кунлик нормани ошириб бажармоқдалар.

Қабул пунктининг товароведлари, лаборантлари пахтани стандартга риоя қилиб сортларга ажратиб териш ҳақида теримчилар блан суҳбатлар ўтказаётирлар. Хирмондаги пахталарни пунктга пешма-пеш жўнатиб туриш учун совхоз ма'мурияти бўлимларга яна 10 минг қанор-қоп тақсимлаб берди. Камида 60 — 70 процент майдондаги пахтани машина блан териш кўзда тутилади. Шунга мувофиқ учучилар бригадаси ғўзалар баргини тўкиш учун унга дори сепмоқдалар.

Бу йил янги очилган ерларда 340 гектарга чигит экилган эди. Шу ерлардаги ғўзаларнинг кўсаклари жуда бўлиқ бўлиб, тез очилди. Шунинг учун бу ерларда терим барвақт бошланди. Совхоз коллективи теримни охиригача бўшаштирмасдан, Улуғ Октябрь революциясининг 37 йиллиги кунигача пахта топшириш планини бажариш учун курашмоқдалар.

Т. АҲМЕДОВ.

Ғўза баргини тўкиш давом этмоқда

Сирдар'ё районининг колхозларида ғўза баргини сун'ий усулда тўкиш қизғин давом этаётир.

Районда бу йил 5 минг гектардан ортиқ ердаги пахта машина блан териб олинади. Шунинг учун пахтаси машина блан териладиган участкалар аллақачон белгиланиб, самолётлар қўнадиган жойларга зарур заҳарли дориворлар келтирилиб қўйилган эди. Ҳозир бу участкаларда самолёт, ОДН машиналари блан ғўзаларга дори сепилмоқда.

Районнинг Охунбобоев, Маленков номли колхозларида ғўзаларни дорилашда биттадан самолёт, «Ҳақиқат» колхозида бирнеча ОДН машиналари ишлатилмоқда.

2-нчи МТСнинг «Ҳақиқат» колхозида ишлаётган Исматов бошлиқ трактор бригадасининг а'золаридан Қодиров, Н. Красношчеков ўртоқлар 80 гектар ердаги ғўза баргларини тез кунда дорилаб бўлиш учун зўр ғайрат блан ишламоқдалар.

И. МАМЕДОВ.

Теримда самарали ишлаётирлар

Бўка районидаги Юсупов номли колхозда пахта теримининг сур'ати тобора тезлатилмоқда. КПСС Марказий Комитети Пленумлари қарорларидан илҳомланган колхоз а'золари фидокорона меҳнат натижасида етишган мўл пахта ҳосилини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллиги кунигача териб олиш учун курашаётирлар.

Колхознинг 6-нчи бригадаси бу йил 45 гектар пахта майдонидан мўл ҳосил етиштирди. Гектаридан 35 центнердан пахта топшириш мажбуриятини олган бу бригаданинг меҳнатсевар а'золари мажбуриятни ошириб бажариш учун барча кучларини сафарбар қилаётирлар. Ўтган йили 10 — 15 тоннадан пахта терган ва бу йил мавсумда ҳарбири 15 тоннадан пахта теришга аҳд қилган 4-нчи звенонинг Тожиниса Жўраева, Ойниса Қурбонова ва 1-нчи звенонинг Сайрам Сафарова, Турсуной Қосимова, Ҳурмат Умарова, Умри Мазбутова каби чевар теримчилари ҳозирги кунда 110—120 килограммдан пахта теришмоқда. Уларнинг терган пахталари отбор ва биринчи сортларга қабул қилинаётир.

Чевар теримчи Тожиниса Жўраева ўтган йили 14 тонна пахта териб, ЎзССР Олий Совети президиумининг Фахрий ёрлиғи блан мукофотланган эди. Бу йил мавсумда эса у 15 тонна пахта териб беришга аҳд қилди. Ҳозир у кунлик нормасини 2,5 — 3 баравар ошириб бажараётир.

Колхознинг ўртоқ Жўраева бошлиқ 2-нчи бригадасида ҳам терим қизғин бормоқда. Бригаданинг 20 та теримчиси кунлик нормасини мавсум бошидан бери ошириб адо этмоқда.

Мавсумда 15 тонна пахта териб бериш мажбуриятини олган ёш теримчилардан Холбуви Тожибоева, Гуланой Чинпўлатова ўртоқлар ҳам 35 килограмм ўрнига 120 — 130 килограммдан отбор сорт пахта тераётирлар. Шу бригаданинг теримчиларидан Бўка Ортиқбоева, Омонгул Эшбоевалар мавсумда 13 — 14 тонна пахта териш учун зўр ғайрат кўрсатмоқдалар.

Я. ИСМАТОВ.

Калинин районидаги Молотов номли колхознинг илғор теримчиси Мастура Ҳожиева ва Сирдар'ё районидаги «Ҳақиқат» колхозининг ёш теримчиси, комсомол а'зоси **Муҳаррам Бобожонова** ўртоқларнинг ҳарқайсиси бу йилги мавсумда камида 12 минг килограммдан пахта териш мажбуриятини олиб, ҳар куни нормаларини 2—2,5 баравар бажараётирлар. Улар терган пахта отбор ва биринчи сортларга қабул қилинмоқда. **Суратда: Мастура Ҳожиева** (чапда) ва **Муҳаррам Бобожонова** ўртоқлар. **В. Салов** ва **А. Аверьянов** фотоси.

УЗБЕКИСТОН ССР НИНГ 30 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

Шаҳар шифохонаси

Ўзбекистон ССРда биринчи марта физио-терапевтик даволашга асос қурган «Тошсовет» шифохонаси Пролетарский ва Жуковский кўчаларининг бурчагига жойлашган. Ташқаридан қараганда шаҳардаги бошқа икки қаватли бинолардан унчалик фарқ қилмайдиган бу бино, ичкарига киришингиз блан ўзининг кўркамлиги, хилма-хил жиҳозлари, осойишталиги ва улуғворлиги блан кишини ҳайратда қолдиради.

Шифохонанинг узун коридорлари бўйлаб икки томонда қаторлашган кабинетлар, лабораторияларни айланиб чиққан киши қачондир бу бинода бирнеча рус врачлари ўнларча касалларнигина даволаш блан иш бошлаганларига ишонгуси келмайди. Ҳозир бу шифохона жуда катта даволаш комбинатига айланган.

Ма'лумки, революциядан илгари Туркистон ўлкасида турли юқумли касалликлар авж олиб кетган, ҳатто безгак, чечак, қизамиққа ўхшаш касаллардан айниқса болалар кўп қирилиб кетар эди. Тошкент ва бошқа марказий шаҳарларда касалхоналар ташкил этилган бўлсада уларнинг сони ҳаддан ташқари кам эди. Маҳаллий халқ касалхонада- даволаниш имкониятига эга эмас эди. Беморлар асосан саводсиз табиблар, нодон ва жоҳил бахшиларнинг қўлига тушиб, тузалиш ўрнига вақтсиз ўлиб кетар, ёки бир умр майиб бўлиб ишлаш қобилиятини йўқотар эди. Кичкина бир операция блан кесиб ташланадиган кўр ичакнинг ёрилиши орқасида ҳам кўп киши нобуд бўлиб кетарди.

Совет ҳукумати узоқ ўлкаларда шифохоналар тормоғини кўпайтиришга катта э'тибор бериб, жуда кўп маблағлар сарф этди ва сарф этмоқда.

Совет кишилари ҳақида ғамхўрлик қилиш Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг энг олий қонунидир. Буни биз ана шу 4-нчи шаҳар шифохонаси мисолида ёққол кўрамиз.

Бу шифохона 1926 йилда ташкил этилиб, 23 киши хизмат қилар, ҳар кун 100 тагача процедура ўтказиларди. Ҳозирги вақтда эса бу ерда юзларча врачлар ва медицина ҳамширалари касалларни 1.200 гача процедура блан даволамоқдалар. Ўтган йиллар ичида касалхона учун янги ҳашаматли бино қурилди, стационаларда ўринлар кўпайтирилди, поликлиника кенгайтирилди, янги даволаш — диагностика кобинетлари очилди. Эндиликда бу шифохонада электр, сув, нур, балчиқ блан даволашнинг ҳамма турларидан фойдаланилади. Кейинги беш йил ичида стационар икки марта кенгайтирилди. Шифохона учун чиқарилган маблағ бу йил 1950 йилдагига нисбатан 1,5 баравар оширилди.

Ўтган 28 йил ичида стационарда 15 мингдан ортиқ, поликлиника орқали 100 мингдан ортиқ киши даволанди. Шу вақт ичида даволанучилар 3 миллиондан ортиқ процедура қабул қилдилар.

Шифохона ходимларининг халқ соғлигини сақлаш учун кўрсатган хизматига ҳукуматимиз катта баҳо берди. Сўнгги йилларда врач ва медицина ходимларидан 30 киши СССР орденлари ва медаллари блан мукофотландилар. Касалхонанинг кекса ходимлари М. Федорович, Ф. Козак, Баталина-Крилова, врачлардан Владиславская, Ушакова, Колосенкова, медицина ҳамширалари Радомичева, Евдакимова ва бошқалар энг олий мукофот — Ленин ордени блан тақдирландилар. Федорович, Козак, Баталина—Криловаларга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач деган фэхрий унвон берилди.

* * *

Шифохона коллективи Ўзбекистон ССР 30 йиллигига зўр тайёргарлик кўрмоқда. Юбилей олдидан шифохона корпуслари капитал ремонтдан чиқарилди. Кабинетлар ва лабораториялар мойли краска блан бўялди. Янги физиотерапевтик аппаратура ўрнатилди, балчиқ ва парафин блан даволаш механизациялаштирилди. Шунингдек ванна бўлими кенгайтирилиб, янги ваннилар ўрнатилди. Рентгент кабинети қайтадан жиҳозланди, кучли функционал — диагностика кабинети ташкил этилди ҳамда даволаш физкультураси кабинети кенгайтирилди.

Шифохона ҳовлисига асфальт ётқизилиб, фонтанлар ремонт қилинди. Кечқурунлар гулзор ҳовлида даволанучилар роҳат қилиб дам оладилар. Шу кунларда касалхонага электр соатлар ўрнатиш ва телефонлаштиришга тайёргарлик кўрилмоқда.

Суратда: рентген кабинетида медицина фанлари доктори А. Аджимуллаев ихтисосни ошириш машғулотида врачлардан М. Қориева, Н. Саидова, С. Никодимов ва З. Филиппова ўртоқларга бош суягининг рентгенограммаси ҳақида суҳбат ўтказмоқда.

Бу шифохона юрак-қонтомир касалликларини, ошқозон, асабий касалликлар ва бод касалларини даволайди. Касалхона коллективи ҳаёти хавф остида қолган энг оғир касалларни даволаб, ўз ишида шон-шуҳрат қозонмоқда.

Кекса большевик Дониёр Мўминов гипертония натижасида палаж бўлиб, тилдан қолган эди. Уни оғир аҳволда касалхонага келтирдилар. Шифохонанинг профессор-врачлари касалнинг диагносини тўғри аниқлаб даволайбошладилар. У энди ҳечкимнинг ёрдамисиз ўрнидан бемалол туриб, процедура қабул қилишга борадиган бўлди ва тилга кирди.

Қозоғистон ССР Оқтепа областидаги Журун совхозининг директори ўртоқ Габдин Аёзбоев ҳам жуда оғир аҳволда касалхонага келтирилган эди. У доктор Н. Городецкая раҳбарлигида электр — сув процедураси блан даволанмоқда. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Аёзбоев қисқа бир муддат ичида шифо топиб, ҳозирги кунда ўзини жуда яхши ҳис этмоқда.

Совет Иттифоқи Қаҳрамони В. Я. Тимошенко ёшлигида марганец конида ишлаб, юк ортиш вақтида умуртқа суяги қаттиқ шикастланган эди. У Улуғ Ватан уруши кунларида Совет Армиясининг офицери сифатида машаққатли жангларда қатнашиб, соғлиги ёмонлашди. Урушдан кейин у Қирғизистон ССР нинг Ўш областида тоғ-металлургия комбинатининг директорлиги вазифасида ишламоқда. Ўртоқ Тимошенко ўтган йилдан бери ўзини ёмон ҳис қилиб, дарди кучайиб қолди. Шундан кейин у бирқанча касалхоналар ва санаторияларда даволанди.

— Бу ерга келиб, дейди ўртоқ Тимошенко — соғлигим сезиларли даражада яхшиланмоқда. Касалхонанинг врачлари ва медицина ҳамширалари касалларга жуда катта ғамхўрлик кўрсатадилар Биз бу ерда ўзимизни сонаториядаги каби яхши ҳис этмоқдамиз.

Бу шифохонада даволанаётган беморлар касалхона коллективининг ишига жуда юксак баҳо берадилар.

— Мен, — дейди Охунбобоев районидаги Сталин номли колхознинг а'зоси ўртоқ А. Муҳамедов — бод касали блан оғриб, кўпдан бери унумли иш қилаолмай юрар эдим. Ҳозирги вақтда, бу ерда бирнеча кун давомида бемалол юрадиган бўлиб қолдим. Мен колхозда механик—шофер бўлиб ишлайман. Пахта йиғим-терими бошланган ҳозирги кунларда ишга қайта олинишимни ўйлаб бениҳоя хурсандман. Касалхона врачлари ва медицина ҳамширалари даволаниш учун келган кишилар тўғрисида кеча-кундуз ғамхўрлик кўрсатадилар. Совет кишилари ҳақида оталарча меҳрибонлик кўрсатилаётганлиги учун партия ва ҳукуматимиздан жуда миннатдорман. Бу ердан қайтгач колхоз даласида етиштирилган мўл ҳосилни давлат пахта тайёрлаш пунктларига тўхтовсиз етказиб бериш учун бор кучимни аямай сарфлайман.

Биз шифохонада даволанаётган бирқанча беморлар блан ҳамсуҳбат бўлдик. Уларнинг ҳаммаси ҳам бу шифохона коллективининг даволанучиларга нисбатан кўрсатаётган меҳрибонликлари, хушмуомалалилари учун ҳаддан зиёда миннатдорлик изҳор қиладилар.

Касалхона қошида физкультура, физиотерапия, электро кардиография кафедралари бор. Кейинги йилда кафедралар томонидан 60 физиотерапевт, 60 электрокардиография мутахассислари ва 40 та физкультура-даволаш врачлари етиштириб чиқилди. Бу ерда физиотерапия медицина ҳамширалари ва физкультура даволаш бўйича инструкторлар тайёрлаб чиқарилмоқда.

Шифохона коллективи ўзининг кундалик ишида улуғ физиолог олим Павлов та'лимоти асосида ўз ихтисосини оширмоқда. Врачлар ва медицина ҳамширалари илмий конференцияларда, тўгаракларда ва сиёсий мактабда ўзларининг ғоявий-сиёсий билимларини тўхтовсиз оширмоқдалар.

Шифохонада ишлаётган рус олимлари ёш ўзбек врачларига ҳартомонлама ёрдам кўрсатмоқдалар. Буерда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врачлар — М. Федорович, Ф. Козак ва Баталина-Криловалар блан бирга ёш врачлардан Х. Султонова, М. Қориева ва бошқа ўртоқлар ишлайдилар.

Шу йил 20 сентябрьда Тошкентда иссиқ жойларда рўй берадиган касалликлар патологияси (краевая патология) масалаларига бағишланган илмий сессия очилади. Сессияни СССР Медицина фанлари академияси ва Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги чақиради.

Бу сессияда мамлакатдаги отоқли олимлар ва соғлиқни сақлаш ходимларининг краевая патология масалаларини ўрганиш ва бирқанча касалликларни тугатиш соҳасида совет медицина фани ва практикасининг ютуқларини ёритадиган докладлар муҳокама қилинади. Сессияда совет олимлари блан бир қаторда четэллардан ҳам жуда кўп олимлар қатнашадилар. Сессия қатнашчилари республикамизнинг бирқанча медицина муассасаларида, шу жумладан шаҳар шифохонасида ҳам бўладилар. Шубҳа йўқки, бу сессия совет медицина фанини янада ривожлантиришда катта аҳамиятга эга бўлади. Шу муносабат блан шифохона коллективи сессияда муҳокама қилинадиган масалаларни чуқур ўрганиш ва ўз тажрибалари асосида сессиянинг самарали ўтишига ҳисса қўшиш учун зўр тайёргарлик кўрмоқда.

— Шифохонамизнинг истиқболи янада порлоқ, — дейди касалхона бош врачи ўртоқ Б. Қосимов, — яқин келажакда бизнинг шифохонага учунчи қават қурилади. Шундан кейин касалхонадаги ўринни 200 тагача кўпайтириш мумкин бўлади. Бизнинг коллективимиз ижодий меҳнат блан банд бўлган совет кишиларига хизмат қилишни ўзининг шарафли бурчи деб ҳисоблайди. Коллективимиз Ўзбекистон ССР 30 йиллигини меҳнат соҳасида янгидан-янги ғалабалар блан кутиб олиш учун зўр ғайрат блан ишламоқда.

Н. ЮСУПОВ.

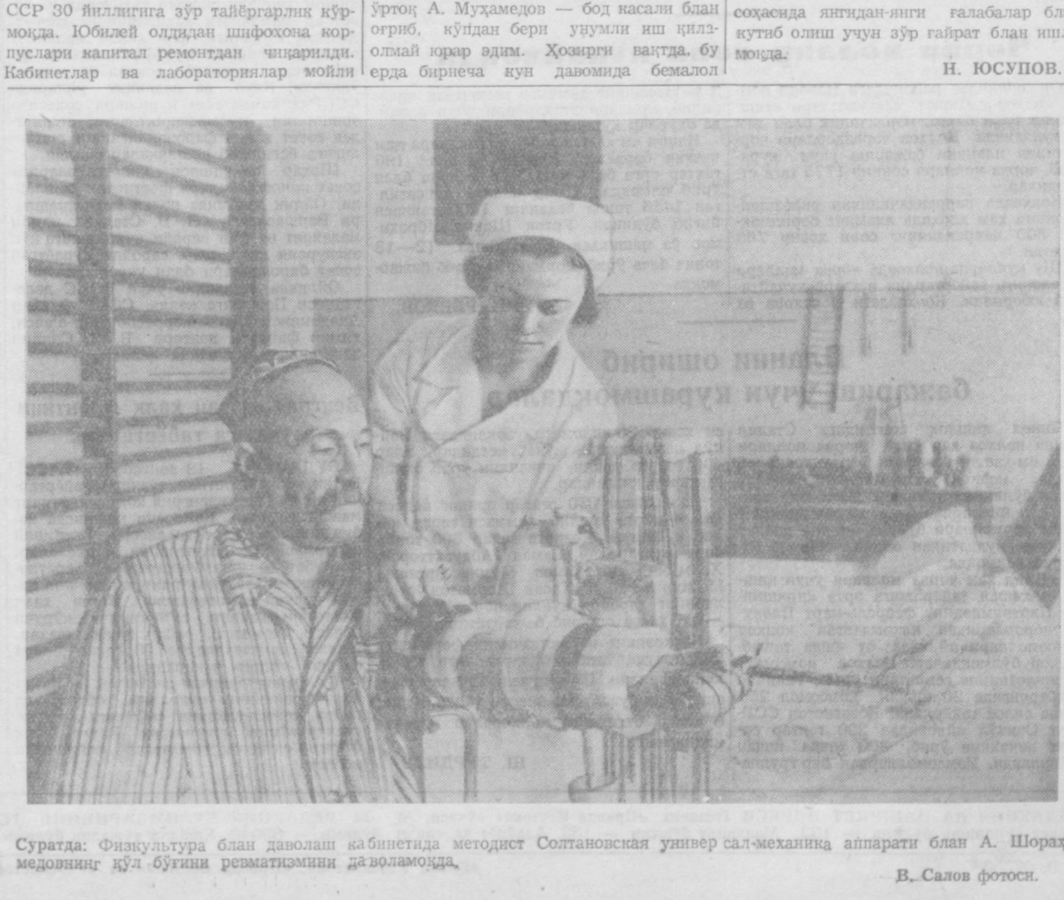

Суратда: Физкультура блан даволаш кабинетида методист Солтановская универсал-механика аппарати блан А. Шораҳмедовнинг қўл бўғини ревматизмини даволамоқда.

В. Салов фотоси.

Кўплаб а'ло сифатли маҳсулот ишлаб чиқарамиз

(Тошкентдаги 1-нчи нон заводининг директори ўртоқ К. С. УВАЙДОВ блан суҳбат)

«Узглавхлеб» системасига қарашли 1-нчи нон заводи ўтган йилларда ишлабчиқариш планини бажаролмай келган, кўплаб бракка йўл қўйган, паст сифатли маҳсулот ишлаб чиқарган ва давлат олдида қарздор бўлиб қолган эди.

СССР Министрлар Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Озиқ-овқат моллари ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва уларнинг сифатини яхшилаш тўғрисида»ги қарори завод ишчи ва хизматчиларининг йиғилишларида ҳар тарафлама кенг муҳокама қилинди. Бу қарордан илҳомланган коллективимиз тез кунда заводни қайта реконструкциялаштирди, цехларга «ХВК» маркали янги ковейер печьлари ўрнатилди, заводнинг бош механиги К. М. Данько методи бўйича тақсимловчи аппаратлар қайта ишланди, қолипларга механик равишда мой пурковчи машина ўрнатилди, печьлардаги иссиқ нонларни совутиш хоналарига узатучи транспортёр қурилди. Қисқа вақт ичида ўтказилган бу тадбирлар, ишлабчиқариш майдонини кенгайтирмасдан туриб, заводнинг ишлабчиқариш қувватини 32 процент ошириш имкониятини берди. Қўл кучи блан бажариладиган ишлар анча енгиллашиб, меҳнат унуми ортди.

Ишчиларнинг янги техникани чуқурроқ эгаллашлари ва ўз малакаларини тинмай ошириб боришлари учун завод қошида ишлабчиқариш курслари ташкил қилинди. Корхона ишчиларидан В. Усмонова, Н. Назарова, С. Назирова, К. Сошпов каби бирқанча ўртоқлар бу курсни муваффақиятли тамомладилар. Улар ҳозир кундалик нормаларини ортиғи блан бажармоқдалар ва а'ло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришда бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Завод коллективи йил бошиданоқ бригада ва сменалараро социалистик мусобақани қизитиб юбордилар ҳамда ишлабчиқариш планини муддатидан илгари бажариш, меҳнат унумини ошириш, а'ло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш, асосий ва ёрдамчи материалларни кўплаб тежаш учун тинмай кураш олиб борди.

Коллективнинг фидокорона меҳнати туфайли, ишлабчиқариш плани ойма-ой ошириб бажарилмоқда. Заводимиз коллективи шу йилнинг 1 ва 2-нчи кварталида Тошкент шаҳар корхоналараро бўлган социалистик мусобақада ғолиб чиқиб, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлди.

Завод ишчилари Қизил байроқни қўлдан бермаслик учун социалистик мусобақани янада кенгайтириб юбордилар. Натижада, коллектив 8 ойлик планни муддатидан илгари бажарди ва давлатга 3866 минг сўмлик қўшимча маҳсулот топширди. Шунингдек, меҳнат унуми 6 порцент ортди, 69 тонна ун, 3 тонна ёғ тежалди. Пландан ташқари 198 минг сўмлик маблағ жамғарилди ва маҳсулот таннархи планда кўрсатилгандан 69 минг сўм миқдорида камайтирилди.

Заводнинг бош инженери П. К. Никулин ташаббуси блан доноли нон ишлаб чиқарадиган агрегат ўрнатилди. Агрегат биринчи августдан ишга туширилиб, ҳозир суткасига 30 тоннадан ортиқ донали нон тайёрламоқда.

Ёш мутахассислардан лаборатория мудири Г. П. Қодири, смена технологи Т. Горбенко ва бошқа ўртоқларнинг ташаббуси блан доимий ишлабчиқариш кенгаши ташкил қилинган. Кенгаш маҳсулот сифатини янада яхшилаш, бракка йўл қўймаслик каби масалаларни муҳокама қилади. Ана шундай тадбирларни амалга ошириш натижасида коллектив маҳсулотнинг 97 — 98 процентини а'ло сифатли қилиб ишлаб чиқаришга эришди.

Шу йилнинг апрель ойида СССР Озиқ-овқат саноати министрлигининг буйруғига биноан сифатли маҳсулот топширгани ва яхши кўрсатгичларга эришгани учун мастер Н. Масягина бригадасига «А'ло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаручи бригада» деган ном берилди. Ўртоқ Масягинанинг тажрибаси корхона ишчилари ўртасида кенг қўлланилди. 2-нчи кварталда намунали ишлагани учун С. Давиденко ва И. Гисиковаларнинг бригадалари ҳам «А'ло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаручи бригада» деган шарафли номга сазовор бўлдилар.

Шу кунларда завод коллективи Ўзбекистоннинг 30 йиллик юбилейи шарафига социалистик мусобақани авж олдириб юборди. Ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар меҳнат унумини 7 процент ошириш, йиллик планни СССР Конституцияси куни—5 декабрьгача бажариш, шу блан бирга 80 тонна ун, 5 тонна ёғ тежаш, маҳсулот таннархини 100 минг сўм миқдорида камайтириш ҳақида оширилган мажбурият олдилар.

Ҳозир коллектив олинган мажбуриятни шараф блан бажариш учун фидокорона меҳнат қилмоқда.

Бутуниттифоқ чорва рўйхати

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини тобора ошириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиб келаётирлар. КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорида, шунингдек партия ва ҳукуматнинг Пленумдан кейин қабул қилган бир қатор қарорларида, халқ хўжалигининг бутун тармоқларини ва биринчи навбатда аҳоли истеъмоли учун зарур бўлган маҳсулот ишлабчиқарадиган тармоқларни кенг ривожлантириш программаси чизиб берилган.

Бу вазифани амалга оширишда социалистик қишлоқ хўжалигимиз, жумладан жамоат чорвачилигимиз катта роль ўйнайди.

Аҳолининг моддий фаровонлигини кескин суратда ошириш гўшт, мой, сут ва бошқа маҳсулотларни кўплаб етиштиришни талаб қилади. Броқ чорвачилик ҳозирча қишлоқ хўжаликнинг бирмунча орқада қолаётган соҳаси бўлиб келмоқда. Шунинг учун КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорида жамоат чорвачилигини тез юксалтириш масаласига катта аҳамият берилади. Пленумнинг ана шу қарори асосида КПСС Марказий Комитети ва ҳукуматимиз жамоат чорвачилигини ривожлантириш — мол туёғини кўпайтириш, сифатини яхшилаш соҳасида бирқатор тадбирларни амалга оширмоқдалар. Бу тадбирлар ҳозирданоқ ўзининг амалий натижаларини бермоқда. Лекин шунга қарамасдан чорвачилик ҳали ҳам кейинда қолиб келаётир, унинг ҳозирги ўсиш сур'ати талабга етарлик даражада жавоб бермайди. Мол подасининг сифати секинлик блан яхшиланаётир. Ем-хашак хўжалигида жиддий камчиликлар бор, жамоат чорваси молларининг маҳсулдорлиги паст ва бу соҳадаги имкониятлар тўла ишга солинмаётир.

Бир қатор районларда колхозчи, ишчи ва хизматчиларни сигирли қилиш соҳасида ҳам етарлик иш қилинмаётир. Кўпгина колхозларда чорва моллари ва уларнинг маҳсулотини ҳисобга олиш ишларининг аҳволи ҳам қониқарсиз.

Шунинг учун ҳам жамоат чорвачилигини ривожлантириш планининг бажарилиши пухта текширилиши ва чорвачиликнинг барча резервлари тўла аниқланиши керак.

СССР Министрлар Совети 1954 йилда чорвачиликни ривожлантириш планининг бажарилишини аниқлаш ҳамда мамлакатдаги мавжуд моллар тўғрисида аниқ ма'лумот вужудга келтириш учун СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасига мамлакатда 1954 йил 1 октябрьгача бўлган бутун қорамол, чўчқа, қўй-эчки ва бошқа чорва молларини рўйхатдан ўтказиш ишини топширди.

Бутуниттифоқ чорва рўйхатида барча давлат, кооператив, жамоат хўжаликлари, колхозлар, колхозчилар, ишчи ва хизматчилар ихтиёридаги молларнинг биттаси ҳам қолдирилмасдан рўйхатга олинади. Рўйхат натижасида мамлакат чорвачилигини янада юксалтириш учун зарур бўлган тадбирларни белгилаш ва уларни амалга ошириш мумкин бўлади. Шунинг учун партия, совет ва жамоат ташкилотлари ҳамда барча гражданларнинг вазифаси, чорва рўйхатининг муваффақиятли ўтиши учун ҳартарафлама ёрдам беришдан иборат.

Чорва рўйхатининг муваффақиятли ўтиши биринчи навбатда молларни рўйхатга олучи ҳисобчи кадрларга ва уларнинг тўғри танланишига боғлиқдир.

Рўйхат ўтказиш ишига синалган ва техник жиҳатдан саводли бўлган кишилар жалб этилиши керак. Район ва шаҳар ижроия комитетлари СССР Марказий Статистика Бошқармасининг район ва шаҳарлардаги инспекторлари томонидан тақдим этилган рўйхатчиларни улар блан шахсан танишиб, сўнгра тасдиқ қилишлари зарур.

Рўйхатга жалб этилган ходимлар бошқа ҳечқандай иш блан банд қилинмайди. Район ижроия комитетлари рўйхатчиларни транспорт воситалари блан та'минэтишлари ҳамда рўйхатнинг бориши юзасидан контрольликни амалга ошириш учун маҳаллий активлардан етарлик сонда киши ажратиб, Марказий Статистика Бошқармасининг райондаги инспектори ихтиёрига топширишлари ва шу йўл блан рўйхатга тайёргарликнинг бориши ва унинг ўтказилишини доим назорат қилиб туришлари керак. Шундагина рўйхатни муваффақият блан ўтказиш мумкин бўлади.

Колхоз, совхоз, корхона, муассаса ва чорваси бўлган бошқа хўжаликларнинг раҳбарлари рўйхат бошлангунча ўз қарамоқларидаги барча молларни бирмабир кўздан кечириб, ҳисоблаб чиқишлари ва бу тўғридаги ма'лумотларни рўйхатчиларга топширишлари зарур.

Рўйхатнинг яхши ўтиши давлат, кооператив ташкилотлари, колхоз раҳбарларининг бу соҳасидаги вазифаларни тўғри тушуниб олишларига ва 1954 йил 1 октябрьга бўлган ўзларидаги чорва молларининг ҳақиқий сони ҳақида рўйхатчиларга тўғри ма'лумот беришларига боғлиқдир.

Колхозчи, ишчи ва хизматчиларнинг хусусий мулкидаги чорвани рўйхатга олиш анча қийин бўлиши мумкин. Шунинг учун аҳоли ўртасида Бутуниттифоқ чорва рўйхати тўғрисида кенг тушунтириш ишлари олиб борилиши лозим. Бу соҳада маҳаллий актив, агитаторлар, шунингдек район ва шаҳар газеталари катта роль ўйнайди. Рўйхатни ўтказишга тайёргарликнинг бориши ва унинг ўтказилиши маҳаллий газета саҳифаларида системали равишда ёритилиши ҳамда бу соҳада рўй берган камчиликлар очиб ташланиши керак. Чорва молларини яшириш ёки унинг сонини ошиқ қилиб кўрсатиш ҳаракатларига қарши жамоат фикри туғдирилиши лозим. Шундагина чорва рўйхати муваффақият блан ўтказилади.

М. БАБИК,

Тошкент область, Статистика Бошқармасининг қишлоқ хўжалик статистикаси секторининг бошлиғи.

Ем-хашак тайёрлаш плани ошириб бажарилди

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь ва июнь Пленумлари қарорларини амалга оширишда Бўка районидаги «Сталинград» колхозининг а'золари ғайрат блан меҳнат қилмоқдалар.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 37 йиллиги ва Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллик юбилейини муносиб меҳнат совғалари блан кутиб олишга аҳд қилган колхозчилар жамоат чорва моллари учун ем-хашак тайёрлаш планини 100 процент қилиб бажардилар.

Социалистик мусобақа ғолиби ўртоқ Огошко бошлиқ ем-хашак тайёрлаш бригадасининг а'золари ҳозир пландан ташқари ем-хашак жамғармоқдалар. Асосий чорва молларидан ташқари колхозчиларнинг меҳнат кунларига тақсимлаш учун 100 тонна ем-хашак жамғарилди.

Ҳозир бу бригадада силос бостириш ишлари қизитиб юборилди. Ҳозирнинг ўзидаёқ силос ўраларига 40 тоннадан ортиқ силос бостирилди. Бу, планда кўрсатилганидан 4 марта ортиқдир.

Бригаданинг Б. Ахунов, Л. Тўйчиева, С. Эргашева, Т. Шайманов каби меҳнатсевар а'золари кунлик нормаларини ошириб бажариб, бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Колхоз правлениеси ва колхозчилар чорва моллари учун мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтириш блан бирга отхона ва молхоналарни ремонт қилиш, янги қўралар қуриш ишларини ҳам тезлаштириб юбордилар.

А. ГУМИРОВ.

Чорва қишловига намунали тайёрланмоқдалар

Гулистон районидаги «Красная заря» колхоз чорвадорлари жамоат чорва молларининг сонини кўпайтириш ва маҳсулдорлигини ошириш учун мустаҳкам ем-хашак базаси вужудга келтиришга алоҳида аҳамият бермоқдалар.

Колхоз 294 гектар беда ва бирнеча юз гектар табиий пичанзорларга эга. Колхоз чорвадорлари шу кунгача 294 гектар майдондаги бедани 3 марта ўриб олдилар. Натижада пландаги 1300 тонна ўрнига 2000 тонна юқори сифатли беда тайёрланди. Ҳозир беданинг 4-нчи ўрими давом этдирилмоқда.

Ем-хашак тайёрлаш бригадасининг а'золари табиий пичанзорлардан 800 тонна хашак тайёрладилар. Бундан ташқари 200 бош қорамол сиғадиган 1 та молхона ва 60 бош от сиғадиган 1 та отхона қуриб, фойдаланишга топширдилар.

Ибодулла Каримов, Бегмат Мингжигитов, Амир Маликов ва Бахтиёр Эшмуродов каби илғор чорвадорлар беданинг 4-нчи ўримида ҳалол меҳнат қилиб, кунлик иш нормаларини 2 ҳиссадан бажардилар.

Ҳозирги кунларда колхозда ем-хашак тайёрлаш отхона ва молхоналарни ремонт қилиш ишлари давом этмоқда.

Т. РЎЗИБОЕВ.

Чорва моллар сони кўпаймоқда

Оржоникидзе районидаги Навоий номли колхоз сабзовот маҳсулотлари етиштириш блан бирга, чорвачилик блан ҳам шуғулланади. Колхоз чорвадорлари чорвачилик планини бажариш учун курашиб, чорва моллари сонини 1775 тага етказдилар.

Колхозда паррандачиликни ривожлантиришга ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда. 500 парранданинг сони ҳозир 760 га етди.

Шу кунларда колхозда чорва моллари қишловига тайёргарлик ишлари кучайтириб юборилди. Колхоздаги 6 отхона ва 3 молхонанинг ҳаммаси ремонтдан чиқарилиб, молларнинг ҳарбири учун алоҳида охурлар қурилди.

Қишга ем-хашак тайёрлаш ишлари ҳам қизғин бораётир. Колхоз бу йил 196 гектар ерга беда экиб, уни машина блан ўриб олмоқда. Ҳозир планда кўрсатилган 1456 тонна беданинг 1200 тоннаси йиғиб бўлинди. Ўртоқ Шокир Иброҳимов ўз машинаси блан кунда 12—13 тонна беда ўриб, нормани ошириб бажармоқда.

Ў. УМАРБЕКОВ.

Планни ошириб бажариш учун курашмоқдалар

Чиноз қишлоқ советидаги Сталин номли колхоз ҳар йили чорва моллари учун ем-хашак базасини эрта ҳозирлаб қўяди, молхона ва паррандахоналар иссиқ бўлишига эришади. Натижада колхоз кўп йиллардан буён чорвачиликнинг барча тармоқлари бўйича йиллик давлат планини муддатидан олдин ошириб бажариб келмоқда.

Бу йил ҳам чорва моллари учун қишки ем-хашак тайёрлашга эрта киришилди. Партиямизнинг февраль-март Пленуми қарорларидан илҳомланган колхоз комсомоллари айниқса бу ишда ташаббускор бўлмоқдалар. Колхоз комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Тянничг раҳбарлигида 20 ишчан комсомол 250 тонна силос тайёрлади. Қозоғистон ССРдаги Очикўл яйловидан 200 гектар ернинг пичанини ўриб, 300 тонна пичан тайёрланди. Комсомоллардан бир группаси ҳозир 80 километр узоқликдаги Бойкўл деган жойга жўнаб кетдилар. Улар 400 гектар ернинг пичанини ўриб олишга қарор қилганлар.

Колхоздаги 350 гектар ернинг бедаси ҳам 4 марта ўрилиб, ҳаммаси ғарам қилиб қўйилган. Ҳозирга қадар 300 тонна беда жамғарилди. Самад Абдусатторов, Холмўмин Иброҳимов, Мўмин Эргашев Ма'мур Раҳимов, Ҳасан Шерматов ўртоқларнинг ҳарбири кунлик нормаларини 2—2,5 ҳисса ошириб бажараётирлар.

Колхознинг паррандачилик фермасида 500 товуқ бўлиб, буларга янги товуқхона қурилди. Шунингдек, 200 та бузоқ сиғадиган бузоқхона биноси тайёр бўлди. 3 жойда отхона ва молхоналар ремонт қилинмоқда.

Ш. ТУРДИЕВ.

Совет газеталари ва журналлари Чехословакияда ҳавас блан ўқилмоқда

ПРАГА 13 сентябрь (ТАСС). Совет газеталари ва журналлари Чехословакияда зўр ҳавас блан ўқилмоқда. «Правда», «Известия», «Труд» газеталарини, «Новое время», «Огонек», «Советский Союз» ва бошқа кўп журналларни юз минглаpча меҳнаткашлар ўқимоқдалар. Ҳозирги вақтда совет газеталари ва журналлари деярлик ҳамма шаҳарлардаги ва йирик қишлоқлардаги кутубхоналарда ва қироатхоналарда бор. Бу йил Чехословакияга 300 дан кўпроқ номли совет газеталари ҳамда журналлари келиб турибди. келгуси йил январь ойидан бошлаб эса 500 номли совет газеталари ва журналлари олинабошланади.

Лейпцигда Украина сан'ат усталарининг муваффақияти

БЕРЛИН, 13 сентябрь. (ТАСС). Украина ССР сан'ат усталари — Т. Г. Шевченко номидаги Киев Давлат академик опера ва балет театри солистлари, Киев ва Харьков филармониялари артистларининг Германия Демократик Республикасидаги тамошалари зўр муваффақият блан ўтмоқда. Украина артистлари Берлинда қўйган тамошаларидан кейин 11 сентябрьда Лейпциг шаҳрида концерт бердилар. Концертда Лейпциг ярмаркасига келган четэл меҳмонлари ҳозир бўлдилар.

Тамошабинлар опералардан ариялар ва рус, француз ҳамда немис композиторларининг ашулаларини, шунингдек украин халқ ашулаларини ижро этган Украина сан'ат усталарини самимий табрикладилар. Вагнер ва Шуманнинг вокаль асарларини ижро этган Украина ССРда хизмат кўрсатган артист С. Д. Козак, Массненинг «Испан рақси»ни ва Либлингнинг «Вальс»ини ижро этган балет артистлари ҳамда балалайкада моҳирлик блан чалиб тамошабинларни қойил қилган артист Е. Г. Блиновнинг тамошалари айниқса муваффақиятли ўтди.

Болгарияда совет артистларининг тамошалари

СОФИЯ, 13 сентябрь. (ТАСС). Болгария озодлигининг ўн йиллигини байрам қилиш муносабати блан, болгар-совет жамиятлари союзининг таклифига мувофиқ совет маданияти ва сан'ати арбоблари делегацияси ҳамда Урал халқ хори Болгарияга борган эди. Совет артистлари — пионинochi Т. Николаева, бадиий сўз устаси С. Балашев, виолончельчи С. Кнушевицкийлар Софияда концерт бердилар. Тамошабинлар уларни самимий кутиб олдилар.

Русе шаҳрида Урал давлат халқ хорининг концерти муваффақиятли ўтди.

Биринчи Болгария-Совет жамияти тузилган куннинг 20 йиллиги шарафига

СОФИЯ, 13 сентябрь. (ТАСС). Болгарияда биринчи Болгария-Совет жамияти тузилган кунга яқинда 20 йил тўлади. Шу кун муносабати блан кеча Софияда тантанали концерт бўлди. Бу концертни Болгария-Совет жамиятлари союзининг Марказий кенгаши ташкил этди.

Концертда Болгария-Совет жамиятлари союзининг раҳбар ходимлари, фан, сан'ат ва адабиёт арбоблари, жамоат ташкилотларининг вакиллари, шунингдек СССРнинг Болгариядаги элчиси Ю. К. Приходов ва ВОКСнинг Софияда бўлган делегацияси а'золари ҳозир бўлдилар.

Концертда Болгария-Совет жамиятларининг 20 йиллиги кунига бағишлаб ёзилган асарлар, чунончи: композитор С. Обретеновнинг «Дўстлик тўғрисида кантата» ва композитор А. Райчевнинг «Дўстлик ҳақидаги оратория»си ижро этилди.

Концертда Болгарияда бўлган совет артистлари ҳам қатнашдилар.

Концерт ғоят муваффақиятли ўтди.

ПОЛЬША-СОВЕТ ДЎСТЛИГИ ОЙЛИГИ

ВАРШАВА, 13 сентябрь. (ТАСС). Польша Халқ Республикасида Польша-Совет дўстлиги традицион ойлиги бошланди. Шаҳар ва қишлоқларда, саноат корхоналарида ва деҳқончилик ишлабчиқариш кооперативларида ойликнинг бошланишига бағишлаб тантанали мажлис ва кечалар ўтказилди. 7 миллиондан ортиқ а'зоси бўлган Польша-Совет дўстлиги жамияти ойлик даврида кўп тадбирларни амалга оширишни мўлжаллади. Меҳнаткашлар учун Совет Иттифоқининг тинчлик сиёсати тўғрисида ва советлар мамлакати халқларининг саноат, қишлоқ хўжалиги, фан ҳамда маданият соҳасида эришган муваффақиятлари ҳақида неча минглаб доклад ва лекция ўқилади. Клуб ва маданият уйларида СССРда коммунизм қурилиши соҳасида эришилган муваффақиятларга, шунингдек совет халқи фаровонлигининг ошганлигига бағишлаб виставкалар очилди.

Шаҳар ва қишлоқ кинотеатрларида совет кинофильмлари фестивали бошланди. Ойлик давомида поляк меҳнаткашлари Варшавадаги И. В. Сталин номли маданият ва фан саройи қурилишига кўп экскурсия қиладилар, саройни қураётган совет бинокорлари блан учрашадилар.

Ойликда қатнашиш учун ВОКС делегацияси Польшага келди. СССР Фанлар Академиясининг корреспондент-а'зоси, химия фанлари доктори В. И. Спицин делегацияга бошчилик қилади.

Венгрия Ватан халқ фронтини тузишга тайёргарлик

БУДАПЕШТ, 13 сентябрь. (ТАСС). Ватан халқ фронтини тузишга тайёргарлик кўручи Умумвенгрия комиссиясининг мажлиси бўлди. Комиссия мажлисида қабул қилинган қарорда сиёсий, ижтимоий ва оммавий ташкилотларни, корхоналар, матлубот ва ишлабчиқариш кооперативларининг коллективларини, тинчликни ҳимоя қилучи комитетларни Ватан халқ фронтини тузишга тайёргарлик кўручи область (комитет), район (уезд), шаҳар, қишлоқ комитетларини 20 сентябрьгача ташкил этишга чақиради.

Бу комитетларнинг вазифаси — Ватан халқ фронтининг маҳаллий, область ва район комитетларини сайлашга тайёргарлик кўриш, шунингдек Ватан халқ фронти с'ездига делегатлар сайлашдан иборат.

БУЮҚ БРИТАНИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ БАЁНОТИ

ЛОНДОН, 13 сентябрь. (ТАСС). Яқинда Буюк Британия Коммунистик партияси ижроия комитетининг мажлиси бўлди. Бу мажлисдан кейин э'лон қилинган баёнотда «тинчлик учун кураш янги ва ҳал қилучи даврга кирганлиги» уқтириб кўрсатилади. Баёнотда бундай дейилади: «Герман милитаристлари ва монополиячилари 30 йил мобайнида Англияни ва бутун дунёни икки марта жаҳон уруши гирдобига ташладилар. Бу ҳол бундан буён юз бермаслиги керак. Германияни қайта қуроллантиришдан ташқари бошқа йўл ҳам бор. Бу йўл — бутун Европада коллектив хавфсизлик тўғрисида шартнома тузиш йўлидир».

Баёнотнинг охирида масалани шу тарзда ҳал этиш учун муваффақиятли кураш олиб бориш келгуси авлодларнинг тинч яшашини та'мин этаолади, дейилади.

БРАЗИЛИЯ КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ МУРОЖААТИ

МОНТЕВИДЕО, 13 сентябрь. (ТАСС). «Импренса популар» газетаси мамлакатда юз берган давлат тўнтарилиши муносабати блан Бразилия Компартияси Марказий комитетининг чиқарган мурожаатини э'лон қилди.

Мурожаатда бундай дейилади; Халқнинг энг ёвуз душманлари қўл-оёғи боғланган Бразилияни америка магнатларига топшириш мақсадида қурол кучидан фойдаланиб, ҳокимият тепасига келдилар. АҚШдаги ҳукмрон доиралар Бразилияда ўз позицияларини кучайтиришга ҳаракат қилмоқдалар. . .

Варгас ҳукумати ўрнига америкалиларнинг Кафэ Фильо диктатураси ўрнатилди. Тўнтаришда қатнашган генерал-Варгаснинг ҳукумат тепасидан туширилишини конституцион формалар блан яширишга беҳуда ўринмоқдалар. Улар демократия тўғрисида гапирадилар, лекин айни вақтда кўчаларда одамларни ўлдирмоқдалар. Ҳокимият тепасига келган кишиларни халқ душман кўради ва бу кишилар сайлов воситаси блан ҳечқачон ҳокимият тепасига келаолмаган эдилар... Аммо, халқ алданмайди. Халқ кўчаларда америкалилар томонидан қилинган тўнтаришга қарши қаҳр-ғазаб блан норозилик билдирмоқда ва бу тўнтаришни рад этмоқда.

Мурожаатда айтилишича, ҳозирги пайт Бразилиянинг мустамлака қилинишини, мамлакат халқининг америка монополиялари томонидан тамомила қул қилинишини истамаётган барча ватанпарварлар ва демократлардан, бразилияли ҳамма кишилардан ҳуш'ёрликни оширишни талаб қилмоқда. Марказий комитет барча ватанпарварларни, уларнинг сиёсий маслаклари ва диний э'тиқодлари қандай бўлишидан қат'ий назар, биргалашиб ҳаракат қилишга, курашиб қўлга киритилган ҳуқуқларни сақлаш учун, халқнинг муқаддас манфаатлари учун, демократик эркинликлар учун кураш олиб боришга чақиради.

Мурожаатда яна қуйидагилар айтилади: «Ҳозирги пайт Бразилия ишчи партиясининг а'золаридан ва коммунистлардан бир-бирларига қўл чўзишларини ва курашиб қўлга киритилган социал қонунларни ҳимоя қилиш учун биргаликда кураш олиб боришни талаб этади. . . Халқ ғалаба қозониши учун миллий озодлик кенг демократик фронтига бирлашмоғи керак. Биз, аҳволни тушунтириб бериш учун ва кенг халқ оммасини сиёсий жиҳатдан тарбиялаш ва миллатни қутқазиш юзасидан Бразилия Компартияси томонидан баён қилинган программа томонига ўтказиб олиш мақсадида уларни уюштириш учун сайлов кампаниясидан фойдаланишимиз керак».

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ЮЗАСИДАН ХАЛҚАРО КОНГРЕСС

БУДАПЕШТ, 13 сентябрь. (ТАСС). Бугун буерда қишлоқ хўжалигини механизациялаш юзасидан халқаро конгресс очилди. Конгрессда Совет Иттифоқи, Руминия, Германия Демократик Республикаси, Чехословакия делегациялари, Венгрия олимлари ва қишлоқ хўжалиги механизаторлари қатнашмоқдалар.

Конгрессни Венгрия ер ишлари министрининг ўринбосари Михай Кэкень очди. У, конгресс қатнашчиларини табриклади ва конгресс ишларининг катта аҳамиятга эга эканлигини та'кидлади.

Москвада Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида кўрсатилган ютуқлар,— деди Кэкень,— социализм даврида қишлоқ хўжалигини механизациялаш соҳасида эришилган ютуқларни ёрқин намойиш қилади. Кэкень конгресснинг ишлари тинчлик ва социализм лагеридаги мамлакатларда қишлоқ хўжалигини янада механизациялашга ва бу мамлакатлар ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга ёрдам беради, деб ишонч билдирди.

Совет делегациясининг бошлиғи, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги МТС ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Л. А. Корбут совет делегацияси номидан табрик нутқи сўзлади. Бошқа мамлакатларнинг делегациялари ҳам конгрессни табрикладилар. Шундан кейин, Венгрия қишлоқ хўжалик машиналари илмий-текшириш институтининг директори профессор Имре Раво «Дон экинлари ўрим-йиғимини комплекс асосда механизациялаш ва «АЦ—400» комбайнини ишлатиш» деган темада доклад қилди. У, совет мамлакатидаги комбайнлар типлари асосида Венгрияда «АЦ—400» маркали дон комбайни вужудга келтирилганлиги ҳақида ва бу комбайндан фойдаланиш тўғрисида сўзлади.

Конгресс икки кун давом этади ва чопиқ қилинадиган экинларни етиштириш ишларини механизациялаш, дағал хашаклар йиғиштириб олишни механизациялаш тўғрисидаги, МТСларнинг коллектив хўжаликларга ва деҳқонларга ёрдами тўғрисидаги масалаларни ҳам муҳокама қилади.

ФАШИЗМГА ВА УРУШГА ҚАРШИ ХАЛҚАРО КУРАШ КУНИ

БЕРЛИН, 13 сентябрь. (ТАСС). Фашизмга ва урушга қарши халқаро кураш куни муносабати блан 12 сентябрьда Германия Демократик Республикасининг шаҳар ва қишлоқларида: «Фашизмнинг тикланишига ҳечқачон йўл қўймаслик керак!» деган шиор остида кўп кишилик митинглар бўлди.

Дрезденда шу кунни нишонлаш ва фашизмга қарши курашда ҳалок бўлган қаҳрамонларнинг хотирасини ҳурматлаб эсга олиш учун 30.000 дан ортиқ киши митингга тўпланди. Эрфурт ва Потсдамда ўтказилган митингларда 10.000 тадан киши, Котбусдаги митингда 6.000 киши қатнашди. Магдебург, Росток, Одер бўйидаги Франкфурт, Веймарда ва Германия Демократик Республикасининг бошқа шаҳарларида ҳам митинглар бўлди ҳамда фашизмга қарши курашган қаҳрамонларнинг қабрларига гулчамбарлар қўйилди.

Берлиннинг Трептов-паркида Берлин корхоналари ва муассасалари меҳнаткашларининг кўпсонли делегациялари, шунингдек четэл делегациялари Берлин учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган совет жангчилари ҳайкали ёнига гулчамбарлар қўйдилар.

Венада Жаҳон Тинчлик Кенгаши бюросининг сессияси очилди

ВЕНА, 13 сентябрь. (ТАСС). Бугун Жаҳон Тинчлик Кенгаши бюросининг ахбороти э'лон қилинди. Ахборотда бундай дейилади:

13 сентябрьда Венада Жаҳон Тинчлик Кенгаши бюросининг сессияси очилди.

Сессиянинг ишларида кўп меҳмонлар қатнашмоқдалар. Булар тинчлик йўлидаги жуда кўп миллий ҳаракат вакилларидир.

Сессиянинг биринчи мажлисида профессор Бернал халқаро аҳвол тўғрисида ва тинчлик йўлидаги халқаро ҳаракатнинг бундан келиб чиқадиган вазифалари тўғрисида доклад қилди. Сессия 15 сентябрьгача давом этади.

Японияда америка ҳарбий базалари ишчиларининг забастовкаси

ШАНХАЙ, 13 сентябрь. (ТАСС). Токио радиосининг билдиришига қараганда, бугун Япониянинг ҳамма қисмида америка ҳарбий базаларига хизмат қилаётган 110 минг ишчининг забастовкаси бошланган. Ишчилар базалардаги америка ма'муриятининг касаба союз ҳуқуқига қасд қилаётганликларига қарши норозилик билдирмоқдалар ва меҳнат ҳақининг оширилишини талаб қилмоқдалар. Американинг қуруқликдаги базалари, ҳарбий-ҳаво ёки ҳарбий-денгиз базаларининг деярлик ҳаммасининг яқинига пикетчилар қўйилди.

Базаларнинг ишлари ё тамомила тўхтаб қолган ёки америка солдатлари томонидан бажарилмоқда.

Иденнинг Аденауэр блан музокаралари

БЕРЛИН, 13 сентябрь. (ТАСС). Ғарбий Германиядаги ДПА агентлиги билдиради: Боннга келган Англия ташқи ишлар министри Иден блан канцлер Аденауэр ўртасида кеча музокаралар бўлди.

Бразилия собиқ ҳарбий министрининг давлат тўнтарилиши тўғрисида айтганлари

МОНТЕВИДЕО, 13 сентябрь. (ТАСС). «Имперенса популар» газетаси марказий ҳарбий зонанинг (Сан-Пауле) қўмондони ва собиқ ҳарбий министр генерал Эстилак Леалнинг сўнгги буйруғини э'лон қилди. Эстилак Леал ўз буйруғида Бразилиядаги давлат тунтарилишини қоралайди. Эстилак Леал бу тунтарилишни конституцияга қилинган жиноят деб ҳисоблайди ва Бразилия халқини демократик сайлов ўтказишни талаб қилишга ҳамда Бразилияни «сиёсий ва иқтисодий жиҳатдан самарали суратда ва узил-кесил озод қилиш учун» кураш олиб бориш мақсадида бирлашишга чақиради.

Америкалилар Хитойнинг территориал сувларини бузмоқдалар

ПЕКИН, 13 сентябрь. (ТАСС). Синьхуа агентлиги қуйидагиларни билдиради: Хитой Халқ Республикаси жамоат хавфсизлиги министрлиги Хитойнинг территориал сувларини бузиб ўтишда айбли бўлган америкали уч кишининг Хитойдан сургун қилинганлигини билдирди.

Ана шу уч кишининг ҳаммаси 1953 йил 23 мартда «Керт» яхтасида Хитойнинг территориал сувларини бузиб ўтганликларига иқрор бўлди.

Суриянинг ички ишларига аралашмоқдалар

БАЙРУТ, 13 сентябрь. (ТАСС). Ливанда чиқадиган «Телеграф» газетасининг билдиришича, Америка, Англия ва Туркиянинг Дамашқдаги элчихоналари Сурия Коммунистик партияси бош секретари Холид Багдашнинг 10 сентябрьда миллий союз томонидан Дамашқда уюштирилган сайловолди митингида сўзлаган нутқига «қизиқиб қарамоқдалар».

Газеталар ана шу уч элчихона «Сурияда коммунистларнинг фаолиятига хотима бериш» зарур эканлигига Сурия ҳукуматини ишонтириш учун бу ҳукумат блан ҳамкорлик қилаётганлигини кўрсатадилар.

Футбол бўйича «СССР кубоги» учун

СТАЛИНО, 13 сентябрь. (ТАСС). Бугун «Шахтёр» (Сталино) ва «Динамо» (Тбилиси командалари ўртасида футбол бўйича «СССР кубоги» учун иккинчи мусобақа ўтказилди. Кеча ўтказилган 90 минутлик ўйинда командаларнинг бирортаси ҳам ғалаба қилмаган эди. Қўшимча вақт берилганида ҳам 2:2 ҳисоби ўзгармай қолди.

Бугунги мусобақада Донец футболчилари 1:2 ҳисоби блан ғалаба қилдилар.

Футбол бўйича мамлакат биринчилиги учун

КУЙБИШЕВ, 13 сентябрь. (ТАСС). Бугун футбол бўйича мамлакат биринчилиги учун навбатдаги мусобақа ўтказилди. Куйбишевдаги «Крилья Советов» командаси Москванинг «Динамо» командаси блан учрашди. Москва динамочилари бу ўйинни 3:1 ҳисоби блан ютдилар.

Редактор ўринбосари
М. ҚОРИЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 15/IX да **Қутлуғ қон,** 16/IX да **Алишер Навоий.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА (қишки бино) — 15/IX да **Фарҳод ва Ширин.** Фарҳод ролида — артист **Шерали Пўлатов,** Ширин ролида — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Фароғат Раҳматова.** Спектакль кеч соат 8 да бошланади, 16/IX да **Нурхон.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 1954/55 йилги куз-қиш мавсумининг очилиши — 16/IX да **Ўзбекистон давлат филармонияси симфоник оркестрининг концерти.** Дирижёр — оркестрнинг бадиий раҳбари ва бош дирижёри, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган сан'ат арбоби **Алексей Козловский,** солист — РСФСРда хизмат кўрсатган сан'ат арбоби, Сталин мукофоти лауреати, профессор **Григорий Гинзбург.**

17/IX да РСФСРда хизмат кўрсатган сан'ат арбоби, Сталин мукофоти лауреати **Григорий Гинзбург** концерти. Билетлар сотилмоқда.

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА» (кундуз), НАВОИЙ номли (кеч соат 8 гача), «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз), ТИКУЧИЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИ — янги чехословак бадиий фильми **Алданган умидлар.**

«РОДИНА» — кечқурун кеч соат 10 гача **Менинг кичик дўстим,** кеч соат 10 да **Биринчи баҳор.**

НАВОИЙ номли — кеч соат 8 ва 10 да **Албаниянинг буюк жангчиси Скандербег.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кечқурун **Катта ҳаёт.**

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

«ВАТАН», «УДАРНИК», «ИСКРА» — **Алданган умидлар.**

«9-НЧИ МАЙ» — **Садко** (ўзбек тилида).

М. Горький номли паркда
(ёзги театр)
16, 17, 18, 19 сентябрьда
Ўзбекистон ССР халқ артисти,
Сталин мукофоти лауреати
ТАМАРАХОНИМ КОНЦЕРТЛАРИ
(ансамбли блан)
Концерт кеч соат 8 яримда бошланади. Коллектив заявкалар қабул қилинади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
Тез кунда
1954/55 ЙИЛ ҚИШКИ МАВСУМИ ОЧИЛАДИ

«ШАРҚ ЮЛДУЗИ» АРТЕЛИ
ҳамма ташкилот ва айрим кишиларга
ТАХТА ТИЛИБ БЕРАДИ
Ҳаммага ҳарқанча миқдорда текинга қипиқ ва қиринди, шунингдек уй-рўзгор эҳтиёжлари учун гил (лой) беради.
Адрес: Тошкент шаҳар, Клара Цеткин кўчаси, 27-нчи уй. Телефон — 31-531.

„Тошкент ҳақиқати"
ва
„Ташкентская правда"
ОБЛАСТЬ ГАЗЕТАЛАРИГА
октябрь ойи учун ва 1954 йилнинг охиригача
обуна қабул қилиш давом этмоқда
Айрим кишилардан обуна муассаса ва ташкилотлардаги обуна пунктларида, шунингдек почта ва «Союзпечать» бўлимларида қабул қилинади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ коммутатор — 38334 ва 33262 оркали Партия турмуши бўлими — 136, Пропаганда бўлими — 157. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132, Хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р. 07533 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётнинг босмахонаси. Нашр, № 1467.